

Årsberättelse 2020

Tekniska nämnden.

Beslutad i Tekniska nämnden, den 12 februari 2021, § 29

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	6
2.3 Förväntad utveckling	8
3. Sammanfattande iakttagelser.....	12
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål	15
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	16
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	21
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	25
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	29
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	33
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	41
5 Analysunderlag – ekonomi.....	48
5.1 Enheternas ekonomiska resultat.....	49
5.2 Investeringar	54
6. Fem år i sammandrag.....	57
7. Val av indikatorer.....	59
8. Bilagor.....	62

1. Förslag till beslut

Tekniska förvaltningens förslag till Tekniska nämnden

1. Tekniska nämnden fastställer Årsberättelsen 2020.
2. Årsberättelsen överlämnas till programnämnden Samhällsbyggnad för vidare hantering.
3. Tekniska nämnden önskar föra över 9 183 tkr till år 2021 och 9 500 tkr till år 2022 i investeringsanslag för park- och gatuinvesteringar samt 3 953 tkr för inköp av fordon och inventarier.
4. Tekniska nämnden önskar föra över 1 219 tkr till år 2022 i investeringsanslag avseende bredband.
5. Tekniska nämnden önskar föra över 17 548 tkr till år 2021 i investeringsanslag för Avfallsverksamheten, 8 113 tkr till år 2021 i investeringsanslag för gasverksamheten och 96 531 tkr till år 2021 samt 62 082 tkr till år 2022 i investeringsanslag för Vatten och avloppsverksamheten.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Nämndens uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske. I det här kapitlet görs en sammanfattning av analysen av respektive målområde, en beskrivning av väsentliga händelser samt en framåtblick kring förväntad utveckling.

Ekonomiskt resultat 2020. Det ekonomiska resultatet för den skattefinansierade verksamheten visar ett överskott om 5 724 tkr. Den främsta orsaken till den positiva avvikelsen beror på vinterväghållningen som avviker med 11,2 mnkr till följd av den milda och snöfattiga vintern. Den positiva avvikelsen beror också på att nämnden under året har blivit överkompenserade för exploateringskostnader men ca 4,8 mnkr. Justerat för dessa två stora poster visar resultatet ett underskott om 10,3 mnkr för den övriga skattefinansierade verksamheten.

Coronapandemins påverkan på Park- och gatuverksamhetens ekonomi är den främsta orsaken till att verksamheten inte håller sin budget. Verksamheten redovisar stora intäktsbortfall inom parkering och ökat användande av parker och andra utemiljöer har föranlett till kostnader som inte har varit budgeterade. Men verksamheten visar också underskott kopplat till flera överskridna budgetposter för underhållskostnader som en effekt av tillkommande skötselområden i takt med att kommunen växer.

De taxefinansierade verksamheterna finansierar sig själva genom intäkter och har därför en nettobudget om 0 kr. Även Avfallsverksamheten har påverkats av Coronapandemin med ökade kostnader på återvinningscentralerna och som är bidragande orsak till att verksamheten redovisar ett underskott om 7,2 mnkr. Vatten- och avloppsverksamheten redovisar ett överskott om 3 mnkr och Gasverksamheten ett överskott om 1,8 mnkr.

Vatten och avlopp har under flera år gått med minusresultat samtidigt som taxejusteringar inte gjorts i den utsträckning som skulle behövts samt att kostnaderna ökat. Detta har resulterat i att Vatten och avlopp har 17 mnkr i negativt eget kapital, dvs en skuld till våra kunder som måste återställas. En taxehöjning för brukningstaxan antogs för 2020 och även så inför 2021. Inför 2020 reviderades driftbudgeten och förslag till ny minskad investeringsbudget föreslogs i början av året för att kunna nå ett nollresultat och möta ökade kostnader.

Ekonomiska utmaningar kring drift och investeringar. Den växande staden har inneburit att nämndens driftområden har utökats och nämnden har även haft reduceringskrav som har fått konsekvenser för vårt driftåtagande. Samtidigt finns stora behov av nya investeringar samt reinvesteringar för att möta stadens befolkningstillväxt. Att inte kunna göra nödvändiga investeringar påverkar även driftbudgeten då den löpande driften kräver mer resurser. Park och gata har under året påbörjat arbete med att ta fram och revidera underhållsplaner avseende behovet av reinvesteringar i gamla anläggningar. Park och gata kommer behöva arbeta med att revidera skötselprogram där ambitionsnivån kommer behöva sänkas för att upprätthålla en budget i balans. Ett arbete med att upprätta ett åtgärdsprogram för vinterväghållning pågår.

Nämndens förmåga att leverera är också beroende av Upphandlingsenhetens kapacitet, vilket fortfarande inte varit tillräcklig i förhållande till förvaltnings behov. Detta påverkar förvaltningens förmåga att på kort och lång sikt möta de krav som ställs på verksamheten avseende drift, underhåll och reinvesteringar.

Coronapandemins påverkan på förvaltningen. Krisarbetet utifrån pandemin har fått stort fokus under 2020 och Tekniska förvaltningen har aktiverat lokal krisorganisation under stor del av året. Eftersom flera av förvaltningens verksamheter är samhällsviktiga och därmed inte kan stängas ner så har fokus för krisarbetet i huvudsak varit att planera för hög frånvaro, säkerställande av bemanningen samt att säkerställa leveranser. Förvaltningen har haft en hög personalnärvaro och verksamheterna har kunnat leverera på sitt grunduppdrag, men viss påverkan har dock skett inom verksamheterna. Som exempel har Combud och Förrådet inom Fordon bidragit i den centrala hanteringen av kommunens skyddsutrustning. Uppdraget har tagit mycket tid och resurser i anspråk under 2020 och förväntas även göra detta under nästa verksamhetsår.

Park och gata har under året byggt grönytor och lekytor tillsammans med barn och ungdomar, samt konstnärer för att skapa attraktiva miljöer. Coronapandemin har synliggjort vikten av attraktiva offentliga miljöer och besöken i dessa har ökat avsevärt då våra medborgare har sökt sig till utemiljöer i högre utsträckning än tidigare. Det ökade besöksantalet har emellertid lett till en ökad nedskräpning och högre slitage, vilket inneburit behov av förändrade arbetssätt som medfört en ökad kostnad för renhållning samt framtida kostnader för underhåll.

Utveckling av övrigt säkerhetsarbete har fått stå tillbaka då krisarbete kopplat till coronapandemin har prioriterats. Förvaltningen har emellertid inlett ett arbete kring informationssäkerhet. Nämnden har även identifierat ett förbättringsarbete kring hanteringen av allmänna handlingar, bland annat med anledning av den kritik som riktats mot nämnden i JO-beslut under 2020. Arbetet kommer även att ge bättre förutsättningar för ett effektivt informationssäkerhetsarbete.

Positiv utveckling av arbetsmiljöarbetet. Förvaltningen har haft stort fokus på arbetsmiljöarbete under året och arbetat med åtgärder för att skapa en god arbetsmiljö, förbättra ett hållbart medarbetarengagemang samt stärka chefers förutsättningar. Resultatet för medarbetarenkät 2020 visar en positiv effekt av årets arbetsmiljöarbete med en höjning av förvaltningens totala HME-värde samt OSA-index. Höjningen medförde även att antalet enheter med ett HME-värde på minst 78 ökade. Resultatet av enkäten om kränkande särbehandling visar att förvaltningens arbete går i rätt riktning även om målet med nolltolerans ännu inte är uppnått.

Under 2020 har skyddskommittén valt ut områden som är prioriterade för förvaltningens arbete framåt utifrån undersökningar av arbetsmiljön som genomförts under året; uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, enkäterna HME, OSA och kränkande särbehandling.

Kompetensförsörjning är fortfarande en viktig fråga framåt för förvaltningen. Det är fortfarande svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper. Flera vakanser inom förvaltningen har dock återbesatts under året.

Förutsättningar för leverans av vårt grunduppdrag och utveckling av verksamheten. Under år 2020 förstärktes förvaltningens organisation med en projektenhet och gasverksamhet. Projektenheten ska ge bättre förutsättningar för en enhetlig och kvalitetssäker projektstyrning. Med bred kompetens och erfarenhet inom

gasområdet är den nya gasverksamheten väl rustad för att arbeta med och utveckla kommunens gasfrågor.

Under hösten 2020 fattade kommunfullmäktige beslut om att godkänna att Örebroporten får förvärva Berglunda med avsikt att hyra ut till nämndens verksamhet som idag är lokaliserad på Aspholmen, Norrbackavägen och Brunnerska. Nya lokaler innebär att förvaltningen får bättre förutsättningar för att genomföra nämndens åtaganden med ändamålsenliga lokaler.

På förvaltningen har det under de senaste åren startats upp ett antal uppdrag/projekt inom digitalisering som inte slutförts, bland annat projektet ”TF 2.0”. Samtidigt har nya behov lyfts fram och behöver tillgodoses. Förvaltningen behöver lägga fokus på att slutföra en del av det projekt som redan har påbörjats för att kunna nå en del av effektmålen.

Ekologiskt hållbar utveckling. Nämndens grunduppdrag syftar i mycket till att minska klimat- och miljöpåverkan, både direkt i den egna verksamheten och indirekt genom att skapa förutsättningar för kommuninvånarna att bidra i rätt riktning. Nämnden har flera övergripande mål och prioriterade områden, som kompletteras med verksamhetsspecifika mål, som alla bidrar positivt till utvecklingen. Arbetet för att minska klimat- och miljöpåverkan har fortgått inom samtliga verksamhetsområden på Tekniska förvaltningen. Utmaningar i det fortsatta arbetet, för en ekologiskt hållbar samhällsutveckling, handlar bland annat om att säkra vattenförsörjningen, ökad återanvändning och beteendeförändringar för ökad utsortering av avfall, nya kommunövergripande målsättningar för en hållbar och fossilfri fordonsflotta samt en strategi/plan för en långsiktigt hållbar masshantering.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

- Utifrån coronapandemin har förvaltningen varit i stabsläge under stor del av året. Krisarbetet har medfört att mycket arbete fått omprioriterats i både tid och resurser.
- Resultatet för medarbetarenkät 2020 visade en positiv effekt av årets arbetsmiljöarbete med en höjning av förvaltningens övergripande HME-värde samt OSA-index.
- Beslut om lokaler för nämndens verksamhet som idag är lokaliserad på Aspholmen, Norrbackavägen och Brunnerska till nya lokaler på Berglunda.
- Projektenheten inom Park och gata samt Vatten och avlopp har slagits ihop till en gemensam projektenhet inom förvaltningen
- Upphandlingsenhetens kapacitet, vilket fortfarande inte varit tillräcklig i förhållande till förvaltnings behov. Försenade upphandlingar påverkar genomförandet av planerade projekt, både ekonomiskt och tidsmässigt.
- Byggnationen av nya vattenreservoaren Lyra påbörjades i mars och pågår enligt tidplan.
- Ledning fram till Lekeberg är färdigställd och drifttagen. Projektet har på grund av förseningar och fördröjningar överskridit investeringsbudget för projektet.
- BRT-projektet innebär en förändrad prioritering av förnyelseprojekt samt behov av utökad budget.
- Reningsverket har fått en lägre intäkt än budgeterat för gasförsäljningen. Orsakerna är intrimningsproblem i samband med att Biogasbolaget tog över leveransen av biogas till regionens bussar. På grund av coronapandemin har busstrafiken minskat vilket har lett till att Reningsverket har fått fackla överskott

av gas då försäljningen har gått ner. Renovering av en rötkammare har också inneburit minskad gasproduktion i slutet av året.

- Fordon har arbetat med att förbättra brandsäkerheten vilket har medfört extra kostnader för konsulter och åtgärder på Aspholmen.
- Behovet av biluthyrning för korttid har minskat kraftigt under perioden med anledning av coronapandemin, vilket har påverkat det ekonomiska resultatet negativt.
- Med anledning av coronapandemin har Combud/Förråd med kort varsel driftsatt ett centralt lager för skyddsutrustning inklusive distribution med korta ledtider till kommunala verksamheter. Detta har påverkat resultatet negativt på grund av åtgärder för att anpassa lokaler, höga lagervärden mm.
- Biogastankstationen vid bussdepån i Bettorp utgår ur Fordons regi. Hyreskontraktet med fastighetsägaren Örebroporten är uppsagt till årsskiftet. Tankning av kommunens fordon sker redan idag till stora delar på annan plats och övergår från årsskiftet till 100 procent på andra befintliga externa tankstationer.
- Ökat gränsöverskridande samarbete inom programområdet, där delar av Markenhetens fastighetsskötsel har övertagits från Futurum till Park och Gata, Bygg och Drift. Nyetablering av verksamhet avseende fastighetsskötsel samt implementering i verksamheten har skett under våren, där planer finns på en utökning av uppdraget under de närmaste åren.
- På grund av en mild vinter med färre insatser kring vinterväghållning belastas budgeten för park- och gatudrift/underhåll i högre utsträckning.
- Vårens och sommarens situation med anledning av coronapandemin har medfört ett ökat användande av parker och andra utemiljöer vilket bland annat inneburit ökat behov av renhållning på allmänna platser. Detta har lett till ökade kostnader för renhållning.
- Granbarkborrens framfart och direktiv för hantering av skadad skog har lett till ett ökat behov av naturvårdsinsatser.
- På grund av revidering av investeringsbudget för 2020 har flera av de planerade investeringarna inte kunnat genomföras. Detta har bland annat medfört att plaskdammen i Stadsparken inte har kunnat vara i drift under sommaren.
- Vid årsskiftet sade Förvaltningen för utbildning och arbete upp skötselavtal gällande Grönyta väster. Detta gjordes efter att parkdriftbudgeten lades för 2020 och har medfört ökade kostnader för driften.
- Kritik har riktats till Tekniska nämnden från JO avseende handläggning av allmän handling.
- Regeringen har under året stoppat införande av förordningar gällande producentansvar vilka skulle tillämpas under året och träda i kraft från 1 januari 2021.
- Producentansvar för returpapper upphävt. Ansvar för insamling och återvinning läggs på kommunerna.
- Revidering av avfallsföreskrifter är genomförda och anpassningar är införda för att möjliggöra minskat utrymme för fordonstrafik i delar av gaturummet i den förtätade staden.
- Regionalt samarbete kring avfallsfrågor har initierats. Inledningsvis så ingår Kumla kommun, Syd Närkes kommunalförbund (Laxå, Askersund, Hallsberg, Lekebergs kommun), Samhällsbyggnads förvaltningen bergslagen (Nora, Lindesberg, Hällefors, Ljusnarsberg) samt Örebro kommun i detta samarbete.

2.3 Förväntad utveckling

Tekniska förvaltningen övergripande. Krav på en utvidgad och bättre anpassad kommunal teknisk försörjning i form av vatten och avlopp, sophantering, elförsörjning och kommunikationer ställs parallellt i takt med att både befolkningen och boendetätheten ökar. En av Tekniska nämndens största utmaningar framåt är att hantera utökat driftansvar och åtaganden med minskade ekonomiska förutsättningar. Exempelvis beräknas kommande driftskostnader i de detaljplaner som Tekniska nämnden yttrat sig över 2020 till 2 520 tkr. Det finns även ett stort förnyelsebehov av infrastruktur. En avsaknad av tillräckliga resurser för att möta det stora förnyelsebehovet av infrastruktur innebär att kostnader skjuts på framtiden. Det genererar även ökade driftkostnader.

Nya lokaler för delar av verksamheten är en förutsättning för att kunna genomföra nämndens åtaganden och vara en attraktiv arbetsgivare. Inflyttning i Berglunda är planerad till Q3 2022. Tekniska nämnden får en driftkostnadskonsekvens av ökad hyreskostnad som inte inryms inom nämndens befintliga budgetram.

Tekniska förvaltningen har med sin verksamhet en viktig roll i att bidra till kommunens hållbarhetsarbete och i arbetet med de globala hållbarhetsmålen. Förvaltningens verksamheter har redan idag ett starkt miljöfokus och dess tjänster ger förutsättningar till att samhället i övrigt kan minska sin miljöpåverkan, detta förstärks ytterligare i och med att Kommunfullmäktige under året antagit ett program för hållbar utveckling.

Medarbetare är den viktigaste resursen vi har för att säkerställa att grunduppdrag genomförs och att utvecklingen drivs framåt. Ett strategiskt arbete krävs för att öka förutsättningarna för en god arbetsmiljö och hållbart medarbetarengagemang. Kompetensförsörjning är en viktig fråga framåt för förvaltningen. Det är fortfarande svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper, vilket blir en stor utmaning utan att tappa kvalitet och tempo i investeringsprojekten och planering av daglig drift samt underhåll.

Omvärldens förväntningar på ett brett utbud av digitala tjänster och även medarbetarnas förväntningar på en digitaliserad arbetsmiljö ökar. Som en följd av detta är det nödvändigt att effektivisera processer och flöden och öka graden av tillgänglighet och transparens. I enlighet med digitaliseringsstrategin för programområde Samhälls-byggnad, har förvaltningen de senaste åren startat upp ett antal uppdrag/projekt inom digitalisering. Dessvärre har inte alla slutförts, samtidigt som nya behov har lyfts fram och nu behöver tillgodoses. De närmaste åren kommer vi därför behöva lägga fokus på att slutföra och dra nytta av det vi har påbörjat, inte minst gällande Microsoft 365. En väsentlig delmängd i detta arbete är det projekt som numera kallas FIHA, samt upphandling och slutförande av skanning av de dokument som inte rymdes i flytten till CityPassagen.

Park och gata. I takt med den kraftiga exploateringen som sker i Örebro ser Park och gata stora svårigheter framöver att klara sitt grunduppdrag. Verksamheten får ökade driftområden och driftkostnader och i kombination med budgetreduceringar som medför konsekvenser för vårt driftåtagande i form av lägre ambitionsnivåer samt en ökad belastning på medarbetarna i verksamheten. Nämnden har stora utmaningar i form av reinvesteringar i de anläggningar som byggdes på 1960-70 talet som exempelvis gatubelysning, dammar, beläggning, broar, parker, lekplatser och trafiksignalanläggningar. En kraftigt reducerad investeringsbudget under år 2019-2021 medför att nämnden inte kommer kunna möta det underhållsbehov som krävs inom

förvaltningens verksamhetsområden. Detta kommer på sikt leda till ännu högre investeringskostnader samt redan i nutid en ökad driftkostnad för att kunna upprätthålla en accepterad standard samt för att efterleva våra lagstadgade krav som åligger verksamheten. Under hösten har stort fokus lagts på underhållsplaner kopplat till investeringsbudgeten och det arbetet kommer att fortlöpa under 2021 och 2022. Verksamheten är beroende av upphandlingsenhetens kapacitet, då överprövningar samt ej genomförda upphandlingar påverkar planering och drift av verksamhet.

Park och gata ser fortsatt ökade kostnader för renhållning kopplade till ökad användning av parker och naturområden som en följd av corona. Ökade kostnader för åtgärder kopplade till avverkning av granar som dött efter angrepp av granbarkborre och alar som drabbats av phytoftera.

Avfall. Producentansvar för returpapper upphävdes under slutet av året i ett beslut av regering. Ekonomiskt och operativt ansvar för insamling och återvinning övergår därmed till kommunerna som en del i vårt ansvar för omhändertagande av hushållsavfall. Signifikanta kostnadsökningar för avfallskollektivet i samband med införande av nya insamlingslösningar är att vänta. Gällande insamling och återvinning av förpackningar så har tid för ikraftträdande av nya förordningen senarelagts till 1 januari 2023. Nuvarande förordning fortsätter gälla till dess.

Ett rimligt antagande är fortsatt att framtida införande av kommande förordning för källsortering, insamling, omhändertagande av avfall samt återvinning gynnas av en hög grad av regionalt samarbete.

Den förtätade staden och en fortsatt tillväxt i befintliga såväl som nya bostadsområden kräver nya lösningar för avfallshanteringen. Investeringar i infrastruktur kommer att bli nödvändiga för att säkerställa effektiva transporter av avfall i kombination med krav på ökad sortering.

Regionalt samarbete kring avfallsfrågor är uppstartat och samverkansavtal tecknat mellan 10 av länets kommuner. Arbetsgrupper för bland annat ÅVC och kommunikation etablerade. Nationellt finns ett nytt koncept med symboler för olika material-/avfalls-fraktioner framtaget detta kommer successivt införas i vår region och bidra till ökad tydlighet och enhetlighet för besökare på bland annat återvinningscentraler.

Gas. Utvecklingen inom biogasbranschen på nationell nivå har under 2020 tagit viktiga steg i rätt riktning med beslut om Bonus-Malus, miljöbilsdefinitionen m.m. vilka främjar och tydliggör biogasens tydliga roll som en viktig del i omställningen till ett fossilfritt samhälle. Biogasmarknadsutredningen innehöll flera viktiga åtgärder för att bibehålla och fortsatt främja utvecklingen av biogas vilket förhoppningsvis kommer ge mer konkreta åtgärder framöver.

I syfte att säkerställa kapacitet och tillgänglighet för kunder anslutna till det kommunala gasnätet samt för att möjliggöra införsel av flytande biogas till Örebro kommer en LBG anläggning att uppföras. Färdigställande är planerat till början av 2022. Vidare kommer Tekniska förvaltningen verka för en ökad produktion av biogas samt hitta nya kunder för avsättning. Detta är ett viktigt bidrag till målsättningar och åtaganden i programmet *Vårt hållbara Örebro*.

För att öka biogasproduktionen vid Skebäcks reningsverk kommer arbetet med substratutveckling intensifieras vilket genomförs i nära samarbete mellan Gas- och

VA-verksamheten. Genom att öka biogasproduktionen vid Skebäck och etablera fler tankstationer för biogas skapas också förutsättningar för att den kommunala fordonsflottan ska bli självförsörjande på drivmedel. Återkommande marknadsföringsinsatser bidrar ytterligare till att sprida kunskap kring biogas samt de möjligheter och hjälp som kommunen kan erbjuda.

Den pågående pandemin skapar en fortsatt osäkerhet kring framtida avsättning av gas och förutsättningar att ansluta nya kunder till gasnätet. Samtidigt tydliggör pandemin även vikten av såväl nationell som regional försörjningstrygghet där biogas bidrar till mer lokalt producerad och förnyelsebar energi till vårt samhälle.

Fordon. I takt med våra kunders krav på effektivisering och digitala arbetssätt är det en viktig utmaning för oss att fortsätta arbetet med att effektivisera arbetssätten med stöd av IT, för att kunna uppnå en rationell hantering av vår fordonspark. Flertalet uppdrag pågår inom ramen för detta såsom införande av nytt vagnparkssystem, uppgradering av verkstadens IT-system Winassist, nytt systemstöd för Combuds hämta – lämna tjänst för personbilar och uppgradering av befintlig server för förrådets IT-system Pyramid.

Under 2020 har KSF tagit fram ett uppdragsdirektiv för revidering av kommunens Fordonspolicy. Fordonsverksamheten kommer att ha stor inblandning i arbetet med att ta fram den nya policyn under 2021. Detta är ett viktigt arbete för att vi ska kunna bidra till att kommunens målsättningar inom hållbarhetsprogrammet nås.

Förrådet och Combud bidrar på ett effektivt och uppskattat sätt i kommunens övergripande arbete med den centrala hanteringen av skyddsutrustning. Här har förvaltningen svårt att överblicka behovet av fortsatt arbete på sikt, samtidigt har detta gett positiva effekter för verksamheten. Det är en utmaning att hantera de stora volymerna av inköpt material samt de svängningar som sker i beställningar och leveranser. Lokalerna på Aspholmen inte är ändamålsenliga för förvaringen av viss skyddsutrustning, här pågår arbete för att tidigt 2021 flytta till annan lokal. Combud kommer under 2021 också att stötta övriga kommunen i leveranser av vaccin.

Utvecklingen av elektrifierade fordon har gått fort de senaste åren och de fordonstyper som finns tillgängliga på marknaden kan passa bra in i kommunens fordonsflotta. Arbete för att hitta praktiska och ekonomiska modeller för intern långtidsuthyrning behöver utvecklas under 2021 och kommande år.

Vatten och avlopp. De största utmaningarna som identifierats är befolkningsökningen, samhällets ökade krav och klimatförändringen. De största behoven finns i ett gammalt ledningsnät samtidigt som klimatförändringar och nya miljöregler ska mötas. Ökar kraven så ökar även behovet av personal med rätt kompetens i en bransch med hård konkurrens.

Förnyelsetakten för kommunens ledningsnät ökar stegvis och behöver fortsätta öka den kommande tioårsperioden. Ett viktigt mål för verksamheten är att minska utläckaget på ledningsnätet och få kontroll över orsaker till odebiterat vatten för att möta ett växande Örebro på ett ekonomisk- och miljömässigt hållbart sätt, en handlingsplan med åtgärder har tagits fram under 2020.

Bygget av nya högreservoaren Lyra beräknas vara klar hösten 2022 och Vätternvatten-projektet pågår och projektet beräknas vara klart 2031. Även med Vättern som huvudvattentäkt kommer Svartån fortfarande vara en viktig vattentäkt

för Örebro. För att långsiktigt trygga Svartån som vattentäkt pågår ett arbete med att inrätta ett vattenskyddsområde med föreskrifter som reglerar verksamheter i Svartåns avrinningsområde som kan påverka vattenkvaliteten negativt på både kort och lång sikt.

Produktion och distribution av dricksvatten är en utsatt och prioriterad försörjning med behov av ökat säkerhetsarbete med anledning av en allmänt höjd risknivå och en ny säkerhetskyddslag. För att säkerställa dricksvattenförsörjningen är ett kontinuerligt kontinuitetsplaneringsarbete viktigt. Vi kommer sannolikt att se skärpta krav i livsmedelslagstiftningen för framförallt kemiska ämnen.

Som ett resultat av Örebros tillväxt bör en utredning påbörjas som visar på hur ett framtida reningsverk på Skebäck kan klara en ökad belastning. Samtidigt behöver Skebäcksverket, våra kransverk och pumpstationer rustas upp för att få driftsäkrare anläggningar men även för att förbättra arbetsmiljön.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finns inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<ul style="list-style-type: none"> I utformningen av bland annat Äventyrsstigen i Brickebacken och Tybbleparken har barn och ungdomar i närområdet fått delta i en workshop tillsammans med verksamheten för att skapa en attraktiv miljö med fokus på lek och fysisk aktivitet. Ytor i de centrala delarna av staden har frigjorts till stadsodling, bygglek samt konstprojekt vilket har visat sig vara väldigt uppskattat av allmänheten. Nya e-tjänster för servisanmälan samt fett- och oljeavskiljare har förenklats för medborgaren. 	<ul style="list-style-type: none"> Genderbudgetarbetet har inte påbörjats på grund av resursbrist. Fortsatt arbete kring processerna kring hantering av inkomna synpunkter, klagomål och felanmälan krävs. Fortsatt arbete med implementering avseende kommunikation kring större trafikavstängningar samt gräv- och anläggningsarbete krävs. Kritik riktad till nämnden avseende handläggning av allmän handling.
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> Förlängda skolgårdar, där ytor i anslutning till exempelvis Mariebergsskolan, Norrbyparken och Eklunden har utvecklats så möjlighet finns att flytta ut pedagogisk verksamhet utomhus. Vatten och avlopp har kunnat fortsätta ta emot praktikanter trots pågående pandemi genom att anpassa praktiken efter rådande omständigheter. Utbildning av chaufförer för tunga fordon har i samarbete med flera aktörer genomförts med gott resultat. 	<ul style="list-style-type: none"> Det finns visst underlag för uppdrag/ sysselsättning/arbetsträning men regelverket är för snävt för vad som kan utföras och kraven på arbetsledning från verksamheten är höga, vilket medför att få platser i praktiken har kunnat erbjudas.
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen har haft en väl fungerande krisledningsorganisation utifrån pandemin. Byggnationen av nya vattenreservoaren Lyra påbörjades i mars. Framtagande av en nödvattensstrategi har pågått i samarbete med övriga kommuner i regionen och 	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling och samordning av förvaltningens säkerhetsarbete och säkerhetsfrågor. Utveckla arbetet mellan Park och Gata och Byggherren vid nyetablering och renovering av skolor för att i tidigt skede kunna bidra med att skapa säkra och trygga skolvägar

	<p>Länsstyrelsen. Arbetet fortskrider under 2021 för att ta fram en nödvattenplan för Örebro.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genom att inkludera barn och ungdomar i processen vid utformning av lekmiljöer skapas mera attraktiva platser att vistas i. 	
<p>Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Park och gatas effektivering av verksamhetens delar i <i>Grönstrategin</i> har medfört att mötesplatser är välbesökta, ex. Tybblekullarna och äventyrsstigen i Brickebacken. • Park och gatas arbete med förlängda skolgårdar har varit mycket uppskattat på berörda skolor. • VOX-parken och Varbergaskogen lockar besökare från hela Örebro samt även från andra kommuner. • Arbetet med lekmiljöer utifrån Barnkonventionen och konceptet Lekotoper väcker uppmärksamhet bland andra kommuner, myndigheter och universitet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reinvestering i befintlig miljö inom verksamhetsområdet. • Det behövs en översyn och analys av om det finns skillnader i barns tillgång till stimulerande och hälsofrämjande lek- och aktivitetsmiljöer i olika delar av kommunen • Kompetens inom och förankring av arbetssätt runt balanserade riskbedömningar av lekmiljöer. • Funktionella träningsmiljöer med äldre som målgrupp, för att underlätta underhållsträning och locka fler att använda grönområden för sin vardagsmotion.
<p>Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidrag från Naturvårdsverket ger förutsättningar för en utökad provtagning av läkemedelsrester i Svartån och Skebäckverket. • Arbetet med fjärlens landskap har fortsatt att skapa miljöer som gynnar den biologiska mångfalden. • Andelen personbilsregistrerade fordon som drivs med biogas når målet på 75 procent och det totala koldioxidutsläppet från kommunens fordonsflotta fortsätter att minska. • Utvärderat en ändrad styrning och reglering för luftning av lakvatten på deponin vilket bidragit till att verksamheten successivt kunnat justera ner prognos för elförbrukning och även kostnaden för densamma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta med att ta fram tipplaner/tipplatser för schaktmassor. • Arbeta mer förebyggande med dagvatten i omställning av befintlig miljö. • Andelen tunga fordon och lätta lastbilar som drivs med hållbart fossilfritt drivmedel behöver öka.
<p>Hållbara och resurseffektiva Örebro</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vatten och avlopp har tagit fram dokumentet ”Plan för förnyelse” som beskriver hur förnyelseprojekt tas fram. 	<ul style="list-style-type: none"> • Upphandlingsenhetens begränsade kapacitet medför bland annat förseningar och fördyringar för våra upphandlade tjänster och varor

	<ul style="list-style-type: none">• Ett nytt fordonssystem har installerats under hösten 2020 som ska underlätta registerhållning, uppföljning och administration.• Revidering av avfallsföreskrifter är genomförda och anpassningar är införda för att möjliggöra minskat utrymme för fordonstrafik i delar av gaturummet i den förtätade staden.• Resultatet för medarbetarenkät 2020 visade en positiv effekt av årets arbetsmiljöarbete med en höjning av förvaltningens totala HME-värde samt OSA-index• Utvecklingsarbete inom Park och gata med att tydliggöra enheternas uppdrag.• Beslut om flytt till nya lokaler på Berglunda för nämndens verksamhet som idag är lokaliserad på Aspholmen, Norrbackavägen och Brunnerska.	<ul style="list-style-type: none">• Förvaltningen har skapat en flera e-tjänster för medborgare och kunder, men flera av dessa är inte "automatiska hela vägen", utan kräver manuell handpåläggning. Design, utveckling och införande av e-tjänster är ofta komplext och krävande. Resurser och kompetens är centraliserat i kommunen och i många fall begränsande för vår utvecklingstakt.• Kränkande särbehandling ska inte förekomma.• Säkerhet och hälsa, minska antalet tillbud och arbetsskador.• Mål och måluppföljning ska vara tydlig för alla medarbetare på alla nivåer.• Framtagning av underhållsplaner inom Park och gatas verksamhetsområde.• Inom Park och gata behövs tydligare överlämning av drift/skötsel vid byggnation inom programområdet.
--	---	--

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål

Tekniska nämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- utfall för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grunduppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Ett utvecklingsarbete inom Parkenheten i samarbete med Statens Konstråd är att barn har fått vara med och påverka det offentliga rummet. Tre olika konstnärer har anlitats för att genomföra så kallade skapande projekt tillsammans med barngrupper i olika parker. Arbetet har visat att konstnärliga processer har en stor potential som arbetsätt för barns delaktighet, men att det också är förhållandevis resurskrävande projekt i tid, och att det finns mycket kvar att lära. Genom att integrera konst i offentliga miljöer och att använda konstnärer i processer med att utforma allmänna platser ökar möjligheterna för alla medborgare att ta del av stadens konstsamling. Park och gatas arbete med tillgänglighet och inkludering har fungerat väl där vi har byggt grönytor och lektytor tillsammans med barn och ungdomar samt konstnärer för att skapa attraktiva miljöer. Vi ser att dessa miljöer är välbesökta och det har också uppmärksammats ett flertal gånger i lokalmedia på ett positivt sätt.

Under året har vissa delar av Park och gatas utvecklingsarbete inom målområdet fått stå tillbaka med anledning av pandemin, där stödresurser och egna resurser krävts för att först och främst säkerställa grunduppdraget. Detta har medfört att planerade insatser kring exempelvis genderbudget och utvecklingen av processer kring hantering av klagomål, synpunkter, felanmälan samt kommunikationsstrategiskt arbete inte har kunnat prioriteras i den utsträckning som önskat.

Nämnden drifvar och underhåller allmän platsmark, gator och cykel- och gångvägar så att det ska vara framkomligt och tillgängligt för alla. Med anledning av en minskad investeringsram samt ökade driftområden i kombination med minskad driftbudget kommer ambitionsnivån av drift och underhåll för allmän platsmark sänkas. Detta kommer sannolikt leda till att NMI (Nöjd-medborgar-index) avseende gator och vägar samt gång- och cykelbanor kan försämrats. I resultatet för medborgarundersökningen 2020 kan vi se en negativ förändring mot 2019 men resultatet ligger i samma nivå som för 2018. Ambitionen för Park och gata är att behålla nuvarande index trots de utmaningar som verksamheten står inför genom god kommunikation med medborgaren, omprioriteringar i arbetet samt fortsatt arbete med effektiviseringar.

Under året har kritik riktats till nämnden från JO avseende handläggning av allmän handling. En arbetsgrupp är tillsatt inom förvaltningens stab för att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt arbetssätt som är enhetligt/konsekvent avseende dokumentation, registrering, återsökning och utlämnande av allmänna handlingar.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> I utformningen av bland annat Äventyrsstigen i Brickebacken och Tybbleparken har barn och ungdomar i närområdet fått delta i en workshop tillsammans med verksamheten för att skapa en attraktiv miljö med fokus på lek och fysisk aktivitet. Ytor i de centrala delarna av staden har frigjorts till stadsodling, bygglek samt konstprojekt vilket har visat sig vara väldigt uppskattat av allmänheten. Nya e-tjänster för servisanmälan samt fett- och oljeavskiljare har förenklat för medborgaren. 	<ul style="list-style-type: none"> Genderbudgetarbetet har inte påbörjats på grund av resursbrist. Fortsatt arbete kring processerna kring hantering av inkomna synpunkter, klagomål och felanmälan krävs. Fortsatt arbete med implementering avseende kommunikation kring större trafikavstängningar samt gräv- och anläggningsarbete krävs. Kritik riktad till nämnden avseende handläggning av allmän handling.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Fordons kundmätning Vagnpark (Nöjd-kund-index)				
- Totalt	75	-	74	79
- Kvinnor	75	-	74	79
- Män	76	-	75	79
SCB:s medborgarundersökning Gator och vägar * (Nöjd-Medborgar-Index)				
- Totalt	54	55	54	öka
- Kvinnor	52	57	54	öka
- Män	55	54	54	öka
Gång- och cykelvägar * (Nöjd-Medborgar-Index)				
- Totalt	56	60	57	öka
- Kvinnor	55	59	55	öka
- Män	58	62	60	öka
Vatten och avlopp (Nöjd-Medborgar-Index)				
- Totalt	77	76	77	öka
- Kvinnor	77	77	77	öka
- Män	76	76	76	öka
Renhållning och sophämtning (Nöjd-Medborgar-Index)				
- Totalt	67	70	66	öka
- Kvinnor	68	69	66	öka
- Män	67	70	67	öka
Andelen medborgare som är nöjda med tillgången till parker, grönområden och natur (Nöjd-Region-Index) **				
- Totalt	79	81	81	75
- Kvinnor	79	82	83	75
- Män	80	79	79	75
Servicegaranti: Snöröjning på gång-, cykel- och körbanor (procent). Snöröjning ska påbörjas på gång och cykelvägar efter avslutat snöfall vid minst sju cm djup. På körbanor påbörjas snö-röjning efter avslutat snöfall vid minst tio cm djup. Röjning ska vara avslutad inom tolv timmar. ***	100	100	**	**
Servicegaranti: Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade (procent). Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade ska handläggas inom fyra veckor.	100	100	100	100
Servicegaranti: Potthål (procent) Potthål på körbanor samt gång och cykelvägar ska lagas inom fem dagar från det att anmälan kommit in till kommunen.	99	99	95 *	99

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Servicegaranti: Tillgång till vatten inom tre timmar (procent). Vid vattenläcka inom det område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.	100	100	100	100
Servicegaranti: Tillgång till vatten i kranen inom 24 timmar (procent). Vid vattenläcka inom det område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.	100	100	100	100
Servicegaranti: Ordrar (procenten visar totalt antal utförda ordrar av beställda tjänster). Inom fem arbetsdagar efter registrerad beställning (ärende) ska kund få servicen utförd för nedanstående tjänster (varje beställning genererar en order): <ul style="list-style-type: none"> - Kärthantering (ny utställning, ändring av storlek och utökning av antal) - Containerutställning - Utkörning av påsar och sorteringsutrustning - (verksamheter och flerfamiljshus) Utkörning tillbehör för el-avfallshämtning	99,1	99,3	99,0	98
Kommentarer till indikatorernas utfall				
<p>* Målet för NMI-indikatorn ”gator och vägar” samt ”gång- och cykelbanor” i SCB medborgarundersökning var satt till att öka utifrån 2019 års resultat. Undersökningen visar att vi under 2020 ligger kvar på samma nivå som under 2018 vilket gör att vi tappar mot 2019. Detta med anledning av minskad investeringsram samt ökade driftområden i kombination med minskad driftbudget, vilket lett till minskad ambitionsnivå för drift och underhåll av allmän platsmark. Detta har påverkat medborgarnas nöjdhet och därmed resultatet på indikatorn.</p> <p>På samma sätt ser vi en förändring i servicegarantin för potthål som minskar från 99 till 95 under 2020. Här har investeringarna på asfaltsbeläggning minskat betydligt vilket innebär fler felanmälningar och högre belastning för dem som lagar potthål.</p>				
<p>** Målet för NRI-indikatorn för Andelen medborgare som är nöjda med tillgången till parker, grönområden och natur har justerats till årsberättelsen. Indikatorn visar nu enbart värdet på frågan och inte som tidigare för det sammanvägda indexet för fritidsmöjligheter som även inkluderar möjligheter att utöva fritidsintressen samt tillgången till idrotts- och kulturevenemang tillsammans med nöjesutbudet i kommunen. Målvärdet var tidigare satt till 75 vilket uppfylls inom både det totala värdet samt för både kvinnor och män.</p>				
<p>*** Genom åren har standarden för snöröjningen höjts avsevärt och korrelerar därför inte med den servicegaranti som funnits med sedan länge. Att mäta centimetrar och använda det som en parameter i servicegarantin är missvisande, då vinterväghållning är mer komplex än så. Under 2020 önskar verksamheten att revidera servicegarantin och förståelsen för hur vinterväghållningen sköts, varpå nytt förslag för servicegarantin för vinterväghållningen kommer att utarbetas. I dagsläget finns inget bra mätinstrument för att följa upp vinterväghållningen varpå endast en uppskattning kan göras.</p>				

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur- och fritidslivet ska vara tillgängligt för alla

Nämnden har valt att klustra kommunfullmäktigemålen ovan inom målområdet då nämndens valda åtaganden bidrar till flera kommunfullmäktigemål

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Utse område för genderbudgetanalys och genomföra denna.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Genderbudget har inte hunnit genomföras på grund av resursbrist. Under våren har en deltidsanställd konstnär hjälpt parkenheten att leda workshops med barn och unga som har fått vara med och påverka sin närmiljö. Detta har bland annat skett i anslutning till Äventyrsstigen i Brickebacken. I samarbete med Statens konstråd har även andra konstnärer lett liknande workshops i anslutning till Varbergaskogen och i Tybbleparken. Resultatet av detta samarbete har under hösten visats som en utställning på Örebro konsthall.

Under sommaren har del av Oskarsparken och Manillagatan omvandlats till yta för stadsodling, bygglek och konstprojekt. Detta är en fortsättning och utveckling av försöket som gjordes 2019 efter att uppföljning visat att det var väldigt uppskattat av de flesta.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Förbättra hanteringen av inkommande klagomål.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Stora delar av utvecklingsarbetet med att förbättra hanteringen av inkommande klagomål har försenats med anledning av att arbetet utifrån pågående pandemi har prioriterats. Ett antal förbättringsområden har dock identifierats och arbete har påbörjats. Ett exempel på detta är att skapa bättre flöden och tydlighet inom programområdet. Detta arbete kommer prioriteras under år 2021.

Avtalet för Park och gatas felanmälningssystem löper snart ut. Under 2021 kommer verksamheten därför att påbörja arbetet att se över lämpligt verksamhetssystem för att ersätta detta. Målet att ge en bättre användarvänlighet för medborgarna och lättare hantering av ärenden för verksamheten.

Ett nytt verksamhetssystem och arbetssätt vad gäller information om större trafikavstängningar samt gräv- och anläggningsarbeten håller på att implementeras. Arbetet behöver prioriteras för att underlätta framkomlighet samt möta de ökade kraven på transparens och på så sätt ge en enklare vardag för dem vi finns till för. Arbetet fortlöper under 2021.

Vatten och avlopps och avfallsverksamhetens framtagna kommunikationsstrategier och löpande implementering av dessa fortsätter ge effekter, till exempel att fler medborgare får svar på sina synpunkter redan på ett besök på orebro.se samt en ökad användning av digitala tjänster, vilket underlättar transparens och återkoppling. En kommunikationsstrategi för Park och gata är antagen och ska implementeras.

Under året har kritik riktats till nämnden från JO avseende handläggning av allmän handling. En arbetsgrupp är tillsatt inom förvaltningens stab för att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt arbetssätt som är enhetligt/konsekvent avseende dokumentation, registrering, återsökning och utlämnande av allmänna handlingar. Arbetssättet ska uppfylla de författningskrav som ställs på myndigheten och följa Örebro kommuns riktlinjer och rutiner avseende hantering av allmänna handlingar. Utbildning inom offentlighet och sekretess är planerad under 2021 för både Tekniska nämndens ledamöter och förvaltningens medarbetare.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Avfall bidrar till detta genom att ingå ett utökat regionalt samarbete kring avfallsfrågor. Samarbetet kommer till en början handla om samordning samt att hitta gemensamma lösningar för information/kommunikation, upphandlingar samt över tid titta på möjligheter till samordning av exempelvis tjänster, målsättningar, avfallsplaner och taxestrukturer. Syftet är dels att kunna dra nytta av varandra och tillsammans säkerställa en effektivare avfallshämtning i kommunerna som ingår i samarbetet.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Inom ramen för samarbetet har två arbetsgrupper etablerats under året: kommunikation och återvinningscentraler. Frågor som gemensam struktur och begrepp i dokument för taxa och föreskrifter har belysts och förslag på korrigeringar och åtgärder i respektive kommuns dokument har tydliggjorts. Vidare har det nya nationella skyltsystemet för bland annat återvinningscentraler utvärderats samt att vi gemensamt tagit ställning för en övergång till det nya systemet. Införandet sker successivt och leder i förlängningen till en igenkänningseffekt för en kund som kommer till återvinningscentraler i olika kommuner.

Samverkan sker med näringslivet och det civila samhället. Detta sker exempelvis genom med ideella organisationer och föreningar kring återvinningscentralen Åternyttan samt med City Örebro och fastighetsägare genom kvalitetsvandringar. Samverkan sker även med andra kommuner och organisationer. Under våren, efter Folkhälsomyndighetens rekommendation om hemarbete, märktes ett högre tryck på återvinningscentralerna med ett betydligt antal fler besökare än normalt.

Nämndens drift och underhåll av allmän platsmark bidrar till en ren och trygg stad med goda kommunikationer samt tillgänglighet som ska attrahera nyetablering i staden.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

En viktig förutsättning för att skapa ett jämlikt samhälle med minskade klyftor är att människor har egen försörjning. Nämnden arbetar kontinuerligt med att tillskapa möjligheter för de som står långt utanför arbetsmarknaden genom att integrera praktikplatser, lärlingsplatser samt andra typer av arbetsmarknadspolitiska åtgärder i verksamheten. Samarbete sker med utbildningsanordnare och andra samarbetspartners för att skapa branschspecifika utbildningar, för att säkra kompetensen samt att skapa möjlighet till sysselsättning/arbete. Nya utbildningar har tagits fram som har lett till praktikplatser och nyanställningar inom verksamheterna samt även skapat möjlighet till anställning inom andra offentliga verksamheter och det privata näringslivet. Park och gatas samarbete med Förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete (FUFA) upphörde vid årsskiftet då FUFA sa upp avtalet. Park och gata har därmed fått utföra grönyteskötseln med både entreprenörer och även i egen regi, vilket inneburit ökade kostnader för verksamheten.

Park och gata har under året arbetat vidare med att skapa "förlängda skolgårdar" för att komplettera skolornas egen friyta och stimulera till mer utvecklande lek och samtidigt bjuda in till den pedagogiska verksamheten att flytta utomhus. Detta medför en möjlighet att inkludera yttre miljöer i den pedagogiska verksamheten för att ta tillvara på barn och elevers olika förmågor och inlärningskapacitet.

Förvaltningens verksamhet på Kretsloppslandet/Tekniska kvarten har dessvärre fått stå tillbaka under året med anledning av coronapandemin och nästan alla elevbesök har uteblivit under året.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Förlängda skolgårdar, där ytor i anslutning till exempelvis Mariebergsskolan, Norrbyparken och Eklunden har utvecklats så möjlighet finns att flytta ut pedagogisk verksamhet utomhus. • Vatten och avlopp har kunnat fortsätta ta emot praktikanter trots pågående pandemi genom att anpassa praktiken efter rådande omständigheter. • Utbildning av chaufförer för tunga fordon har i samarbete med flera aktörer genomförts med gott resultat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det finns visst underlag för uppdrag/sysselsättning/arbetsträning men regelverket är för snävt för vad som kan utföras och kraven på arbetsledning från verksamheten är höga, vilket medför att få platser i praktiken har kunnat erbjudas.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
SKR löpande insikt kundmätning - markupplåtelse (Nöjd-Kund-Index)				
Totalt	66	67	64 *	77
Kvinnor	57	65	70 *	85
Män	67	67	62 *	75
Antal elever som skolinformationen möter i sin verksamhet	3 957	3 857	498	4 000
Kommentarer till indikatorernas utfall				
* Utfallet av NKI resultatet för markupplåtelse är justerat till aktuellt utfall för 2018 och 2019. Resultatet för 2020 är en prognos då det fastställda resultatet för 2020 presenteras i april 2021. Under 2020 ökade taxan för uteserveringar och samtidigt som det var aktuellt att starta upp uteserveringarna tog coronapandemin över samhället vilket tydligt påverkade den ekonomiska situationen för restauratörerna. Detta resulterade i att kommunen bl.a. möjliggjorde tidigare öppning samt reducering av avgift för uteserveringar.				

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Park och gata har under året arbetat vidare med att skapa "förlängda skolgårdar" för att komplettera skolornas egen friyta och stimulera till mer utvecklande lek och samtidigt bjuda in till den pedagogiska verksamheten att flytta utomhus. Under vintern färdigställdes en yta i anslutning till Mariebergsskolan och under våren anlades Norrbyparkens två första etapper. Fortsatt arbete med Eklunden i anslutning till Svealundsskolan har genomförts under hösten.

Örebro kommun är genom Tekniska förvaltningen med i ett Vinnovafinansierat forskningsprojekt där man utvecklar digitala lekmiljöer, bland annat med tanke att stimulera till ökad fysisk aktivitet vilket främjar inlärning och koncentration.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- I samverkan med bland annat Kvinnersta och Risbergsska Campus har Park och gata tagit fram en 40 veckors lång yrkesvuxenutbildning (trädgårdsutbildning) som startade upp under hösten 2019. Syftet med utbildningen är att skapa riktad utbildning inom grönyteskötsel då kompetensbristen är stor. Utbildningen kommer

att möjliggöra till lärlingsplatser, kan ge möjlighet till säsongsanställning eller annan anställning både inom kommunen men även externt framöver (Park och gata ger plats för några).

- Förvaltningen (genom representant från Park och Gata) deltar i Örebro Universitets branschråd för Byggingenjörprogrammet. Branschrådet ger förslag på examensarbeten och ibland handledning samt ger återkoppling på och är med och utvecklar utbildningens innehåll. Förvaltningen är med och utformar innehållet i en ny kurs med anläggningsinriktning på Byggingenjörprogrammet.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Projekt enheten har samarbete med universitetet och anläggningsbranschen via Branschrådet. Under våren har projekt enheten handlett två studenter från Örebro Universitet gällande examensarbete, *Kulvert istället för traditionell ledningsteknik*.

Förvaltningens samarbete med yrkeshögskolor, gymnasieskolor och utbildningsföretag kring utbildningar och praktikplatser har fortgått under året. Som exempel har Vatten- och avlopp deltagit i yrkesråd med gymnasiet med inriktning på bygg- och anläggningsprogrammet. Fordon erbjuder praktikplatser för feriearbete för gymnasieungdomar på Verkstaden, vilket dock är vilande just nu på grund av pågående pandemi. Under hösten 2019 till och med våren 2020 praktiserade sex personer från yrkesvuxenutbildningen (trädgårdsutbildningen) på Park inom Bygg och drift, varav samtliga sex personer fick säsongsanställning under sommaren 2020.

Projekt enheten bygger på uppdrag ut allmän plats i nya detaljplaner så att tomter för bostäder eller verksamheter finns tillgängliga för företagsetableringar och bostäder till företagets anställda. Genom god förvaltning från Park och Gata av allmänna platser bland annat i form av renhållning, snöröjning och parksskötsel bidrar nämnden till att öka attraktionskraften för företag som vill etablera sig i Örebro och gör det lättare för befintliga företag att rekrytera arbetskraft och kompetens.

Fortsatt bibehålla en fördelning mellan egen regi och upphandlade tjänster för utförandet av förvaltningens uppdrag.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utan för arbetsmarknaden

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Park och gata ska samarbeta med Förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete kring Grönnya Väster. En arbetsmarknadsinsats som skapar möjlighet att ta sig vidare in i arbetslivet inom grönyteskötselområdet.
- I samarbete mellan Förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete, Tullängsskolan och avfallsverksamheten genomförs utbildning av chaufförer för tunga fordon. Ett vilket i det korta perspektivet syftar till att förbättra tillgång till semestervikarier för avfallshämtare och i ett längre perspektiv stärka rekryteringsunderlag till yrkeskategorin.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Nämnden arbetar kontinuerligt med att tillskapa möjligheter för de som står långt utanför arbetsmarknaden genom att integrera praktikplatser, lärlingsplatser samt andra typer av arbetsmarknadspolitiska åtgärder i verksamheten.

Genom utbildningen av chaufförer för tunga fordon har Avfall haft två personer anställda som sommarvikarier vid avfallshämtningen under sommarperioden. Fordon har ett samarbete med Förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete (FUFA) kring service, reparationer och däckbyten för kommunens tjänstecyklar samt kring utkörning av skolcyklar. Park och gatas samarbete med FUFA kring Grönyta Väster upphörde vid årsskiftet då FUFA sa upp avtalet. Grönyteskötseln har därmed fått utföras med både entreprenörer och även i egen regi, vilket inneburit ökade kostnader för verksamheten.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Tekniska förvaltningen aktiverade lokal krisorganisation från mars månad med ett uppehåll mellan september och oktober. Förvaltningens krisarbete drivs av en krisledningsgrupp tillsammans med förvaltningsledningen. Eftersom flera av förvaltningens verksamheter är samhällsviktiga och därmed inte kan stängas ner så har fokus för krisarbetet i huvudsak varit att planera för hög frånvaro/säkerställande av bemanningen samt att säkerställa leveranser. Krisarbetet har fungerat väl, förvaltningen har haft en hög personalnärvaro och verksamheterna har kunnat leverera på sitt grunduppdrag. Viss påverkan har dock skett inom förvaltningen, såsom:

- Combud och Förrådet inom Fordon haft stor påverkan genom att enheterna har hanterat den centrala hanteringen av kommunens skyddsutrustning.
- de volymer material för återanvändning som Avfall bidrar till genom samarbete med föreningar har under året gått ner beroende på att avsättning för materialet minskade kraftigt i samband med pandemins utbrott.
- delar av utvecklingsarbetet inom Park och gata har fått stå tillbaka då stödresurser och egna resurser krävs för att säkerställa grunduppdraget med anledning av coronapandemin. Detta har inneburit att planerade insatser kring exempelvis hantering av inkomna synpunkter, klagomål och felanmälan samt genderbudget och andra utvecklingsfrågor har tvingats skjutas på framtiden.
- extern kommunikation vid större trafikavstängningar, och gräv - och anläggningsarbete har inte kunnat prioriteras i den utsträckning som önskat på grund av reducerade resurser med anledning av coronapandemin, då resurserna har behövts mobilisera kring detta.
- korttidsuthyrning av fordon inom Fordonsverksamheten avstannade i princip sedan pandemin startade.
- förvaltningen har haft en tät dialog med Upphandlingsenheten gällande säkerställande av leveranser till förvaltningen.

Under våren anställdes en säkerhetssamordnare som kommer att utveckla och driva det förvaltningsövergripande säkerhetsarbetet. Med anledning av coronapandemin har arbetet fått skjutas framåt då säkerhetssamordnaren bland annat har agerat stabschef för förvaltningens krisledningsorganisation. Förvaltningens krisarbete har emellertid gett oss lärdomar att ta med in i framtida säkerhetsarbete.

Park och gata har deltagit i flera trygghetsvandringar under året. Det är en utmaning att prioritera identifierade åtgärder mot bibehållna upplevelsevärden dagtid, och att få resurserna att räcka till de åtgärder som ses som nödvändiga. På grund av ökade säkerhetskrav kring allmänna arrangemang, som exempelvis Hindersmässan genererar det en tryggare miljö för medborgaren, men också ökade kostnader för Park och gata på grund av arrangemanget.

Genom dialog och särskilda åtgärder arbetar Park och gata för att skapa en bättre trafikmiljö i bostadsområden, vid skolor och längs skolvägar. Det här syftar till att skapa säkerhet och trygghet för barn i trafikmiljön. Samarbetet behöver förbättras mellan Park och gata samt byggherren vid nyetablering och renovering av skolor. Detta bidrar till att minska kostnader i slutskedet av byggnationen samt till att skapa skolvägar så att barn på ett tryggt sätt ska kunna ta sig till skolan.

Parkeringsövervakning och fordonsflytt bidrar genom sin synlighet, rörlighet och informativa arbete kopplat till myndighetsutövning under i princip dygnets alla timmar till tryggare miljöer inom hela Örebro kommun. På grund av pandemin har det sedan i

våras skett en minskning av parkeringsintäkter på grund av att färre har vistats och parkerat i de centrala delarna av staden.

Park och gata arbetar med förvaltning och utveckling av kvalitativa parker, grönområden och lekmiljöer. Detta bidrar enligt mycket forskning i stor utsträckning till förbättrad psykisk hälsa. Park och gata arbetat i nära samarbete med konstnärer och barn i närområdena för att barn ska ha möjlighet att direkt vara med och påverka sin närmiljö. Detta har medfört utveckling av grönområden med hög nyttjandegrad.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen har haft en väl fungerande krisledningsorganisation utifrån pandemin. Byggnationen av nya vattenreservoaren Lyra påbörjades i mars. Framtagande av en nödvattensstrategi har pågått i samarbete med övriga kommuner i regionen och Länsstyrelsen. Arbetet fortskrider under 2021 för att ta fram en nödvattenplan för Örebro. Genom att inkludera barn och ungdomar i processen vid utformning av lekmiljöer skapas mera attraktiva platser att vistas i. 	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling och samordning av förvaltningens säkerhetsarbete och säkerhetsfrågor. Utveckla arbetet mellan Park och Gata och Byggherren vid nyetablering och renovering av skolor för att i tidigt skede kunna bidra med att skapa säkra och trygga skolvägar

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår från individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Genom arbetet med reinvesteringar i Örebros parker har kontakt etablerats med aktörer inom vården och ett samarbete om utformning av attraktiva träningsmiljöer för äldre påbörjats. Arbetet har dock inte kunnat fortsättas med anledning av reduceringar i investeringsbudget. Park och gata är emellertid med i en ansökan om Vinnova-medel för ett projekt som heter Samverkan för grön Rehabilitering med inriktning mot personer med psykisk ohälsa.

I samråd med Barn och ungdomsrehabiliteringen på USÖ planerades arbete med att utveckla lekmiljöerna på Stora Holmen. Även detta arbete har skjutits på framtiden på grund av reduceringar av investeringsbudgeten.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Mål: Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande insatser och förebyggande arbete

Mål: Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Stärka förvaltningens säkerhetsarbete. För infrastrukturtunga verksamheter är det särskilt viktigt att bygga en organisation utifrån en säker och trygg metodik kring såväl informationssäkerhet som beredskap för lägen då det kan komma att krävas tillfälliga organiserade staber för att såväl upprätta vid behov som att öva och därmed skapa den beredskap som kan krävas i kritiska lägen. Under 2020 kommer en säkerhetssamordnare att rekryteras och arbetet med att bygga upp en säkerhetsorganisation inom förvaltningen kommer att påbörjas.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Under våren anställdes en säkerhetssamordnare till förvaltningens som ska driva och utveckla det förvaltningsövergripande säkerhetsarbetet samt stötta verksamheterna i deras säkerhetsarbete. Dock har utvecklingsarbetet fått stå tillbaka då krisarbete kopplat till coronapandemin har behövts prioriteras. Förvaltningen har däremot inlett ett arbete kring informationssäkerhet.

För Tekniska nämnden är trygghetsfrågan betydande och av stor vikt när det gäller planering av exempelvis trafikmiljö, belysning, renhållning och tillgänglighet. Inom Park och gata sker bland annat trygghets- och kvalitetsvandringar och genomförande av trygghetsskapande åtgärder där behov finns. Åtgärder sker för att skapa bättre trafikmiljö i bostadsområden, vid skolor och längs skolvägar. Park och gata deltar i framtagandet av nytt kvalitetsprogram för uteserveringar samt deltar i dialogträffar med "blåljus". Det sker utveckling av "gröna" mötesplatser där stadens parker och naturområden används av invånare från olika delar av staden. Park och gata deltar vid forum mellan de privata aktörerna och de kommunala utförarna av välfärd (Tillgänglighetsrådet) för dialog, kunskapsutbyte och samverkan inom de frågor där drift och underhållsåtgärder är aktuella. Arbete sker även nära Brottsförebyggande rådet och säkerhetsavdelningen samt i dialog med medborgaren.

Vatten och avlopp arbetar med flera åtgärder för att säkra vattenförsörjningen i ett växande Örebro såsom exempelvis ökad kapacitet och redundans i vattenledningsnätet. Framtagande av en nödvattenstrategi i samarbete med övriga kommuner i regionen har pågått under året och arbete med att ta fram en nödvattenplan för Örebro kommer fortskrida under 2021. För att säkra den framtida vattentillgången deltar Vatten och avlopp i det regionala arbetet med Vätternvatten.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd****Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt**

Park och gata bidrar till målet genom arbete med förvaltning och utveckling av kvalitativa parker, grönområden och lekmiljöer. Områden för medborgaren att vistas i som enligt forskning bidrar till förbättrad psykisk hälsa.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet****Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt**

Park och gata har i utveckling av bland annat Norrbyparken, Tybbleparken och Äventyrsstigen i Brickebacken jobbat i nära samarbete med konstnärer som haft i uppdrag att leda skapande- och inkluderandeworkshops med barn i närområdena. Rätten för barn att direkt vara med och påverka sin miljö regleras i lag i och med att FNs Barnkonvention sedan årsskiftet blivit svensk lag.

Nämndens arbete med att skapa säkra skolvägar gör att barn på ett tryggt och säkert sätt kan ta sig till skolan.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska****Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt**

Park och gata bidrar till att skapa trygga, säkra och tillgängliga miljöer för alla, genom bl.a. samarbete med fastighetsägare, medborgare, BRÅ, polisen och andra aktörer.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet****Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom ordinarie arbete i grunduppdraget och redan etablerade arbetsätt**

Då Projektenheten på uppdrag bygger ut allmän plats i nya detaljplaner så att tomter för bostäder eller verksamheter finns tillgängliga för försäljning, deltar Park och Gata i granskning av bygghandlingar/ detaljplaner ur bland annat ett bygg- och driftperspektiv, samt deltar i planprocessen för att lyfta behoven av att parker och grönytor i enlighet med grönstrategins riktlinjer tillgodoses i den växande staden.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Genom att utveckla och bygga attraktiva, tillgängliga och inkluderande miljöer i Örebro parker skapas möjlighet för alla medborgare, oavsett bakgrund och ålder, att skapa en meningsfull fritid. Coronapandemin har synliggjort vikten för individen av attraktiva miljöer såsom parkområden, grönytor och torg. Under pandemin har besöken i de gröna rummen ökat då våra medborgare har sökt sig till utemiljöer för att kunna umgås. De har även använts till rekreation och att utöva aktiviteter. Det ökade besöksantalet har emellertid lett till en ökad nedskräpning och högre slitage, vilket inneburit behov av förändrade arbetssätt som medfört en ökad kostnad för renhållning samt framtida kostnader för underhåll. Park och gata kommer att arbeta vidare för att skapa miljöer där våra invånare nyttjar de offentliga miljöerna aktivt samt där de känner sig delaktiga i utformningen av närmiljön och där man även kan använda sig av det offentliga rummet till pedagogisk verksamhet.

Barnkonventionen blev svensk lag vid årsskiftet och bland annat på parkenheten pågår ett systematiskt utvecklingsarbete för att bättre leva upp till lagkraven. Detta arbete förväntas ta flera år. Fokus ligger bland annat på grönare lekmiljöer med större variation av lekvärden, och på barns möjlighet att påverka sina lekmiljöer. Samarbeten med Norrbysskolan, Mariebergsskolan och Sörbyskolan om så kallade förlängda skolgårdar på parkmark, har varit framgångsrika och gett eleverna tillgång till miljöer som bidrar till mer rörelseglädje och fantasilek. Planering har även pågått för Eklunden för den nya Svealundsskolan och en del av parken Hagen utanför Änglandaskolan där byggnation av de förlängda skolgårdarna har genomförts under hösten. Arbetet med förlängda skolgårdar vore önskvärt att fortsätta, och samarbete mellan Park-, Fritids-, och Naturförvaltningarna med Lokalförslörningsenheten och Futurum skulle kunna utvecklas.

Arbetet för rörelseförståelse och ambitionen att locka fler att vara ute mer, har varit en viktig ledstjärna i utvecklingen av hjulleken, naturleken och tarzanjungeln i Tybbleparken, och cyckelleken för de yngsta i Harald Aronssons park i Rosta. Erfarenheter från utvecklingen av VOX-parken och Varbergaskogen och Vivallakullen visar att grönområden med karaktärsfulla lek och aktivitetsområden har stor potential att bli mötesplatser som bidrar till ökad rörelse mellan olika stadsdelar. Under 2020 har Tybbleparken utvecklats med stöd av Boverket för att bli en motsvarande målpunkt. Utveckling av ”unika” lek- och aktivitetsområden kräver dock lite större satsningar för att nå över ”tröskelvärden” i attraktionskraft som gör att de lockar mer långväga besökare. Genom att skapa attraktiva, inkluderande mötesplatser på olika delar i Örebro bidrar nämnden till att människor med olika bakgrund och hemvist i staden kommer i kontakt med varandra. En långsiktig planering för fler gröna utflyktsområden skulle därför behövas.

De gröna mötesplatserna är en pusselbit i arbetet för en attraktiv livsmiljö, trygghet, integration och folkhälsa. En utmaning med sådana platser är att de ställer högre krav på ökad samordning över förvaltningsgränser, och de kräver mer kreativitet från alla inblandade vid planering och byggnation. En viktig utvecklingsfråga för framför allt parkförvaltningen är de balanserade riskbedömningar som krävs för att bygga miljöer som erbjuder mer utmaning och därför uppskattas av äldre barn och även vuxna.

Gröna stråk som till exempel Hjärstastråket har också stor potential att utvecklas till attraktiva aktivitetsområden som kan bidra till att binda ihop stadsdelar. Arbetet med de gröna stråken har dock inte kunnat prioriterats utifrån nuvarande tid och investeringsmedel.

På grund av reduktion i Park och gatas driftbudget har skötselmanualerna för grönyta reviderats, där ambitionsnivåerna har sänkts. Detta kommer påverka resultatet på utförandet av verksamhetens grunduppdrag.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Park och gatas effektivisering av verksamhetens delar i grönstrategin har medfört att mötesplatser är välbesökta, ex. Tybblekullarna och äventyrsstigen i Brickebacken. • Park och gatas arbete med förlängda skolgårdar har varit mycket uppskattat på berörda skolor. • VOX-parken och Varbergaskogen lockar besökare från hela Örebro samt även från andra kommuner. • Arbetet med lekmiljöer utifrån Barnkonventionen och konceptet Lekotoper väcker uppmärksamhet bland andra kommuner, myndigheter och universitet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reinvestering i befintlig miljö inom verksamhetsområdet. • Det behövs en översyn och analys av om det finns skillnader i barns tillgång till stimulerande och hälsofrämjande lek- och aktivitetsmiljöer i olika delar av kommunen • Kompetens inom och förankring av arbetssätt runt balanserade riskbedömningar av lekmiljöer. • Funktionella träningsmiljöer med äldre som målgrupp, för att underlätta underhållsträning och locka fler att använda grönområden för sin vardagsmotion.

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Nämnden har valt att klustra kommunfullmäktigemålen ovan inom målområdet då nämndens valda åtaganden bidrar till flera kommunfullmäktigemål

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Park och Gata har under våren och sommaren tillsammans med Kultur och fritid byggt en hjullekplats och en naturlekplats vid Tybblekullarna. Arbetet med att färdigställa en ”apdjungel” liknande ”Tarzandjungeln” i VOX-parken har gjorts under hösten liksom ombyggnation av lekmiljöer i parken Hagen och Eklunden. I anslutning till Äventyrsstigen i Brickebacken har en låghöjdsbana byggts. Dessa platser har redan börjat locka besökare från olika delar av staden och bidrar därigenom till ökad integration och

utbyte mellan människor från Örebro:s olika stadsdelar. De lockar även besökare från övriga kommunen och våra grannkommuner.

Två nya mötesplatser i naturmiljöer har skapats under 2020. Dels Äventyrsstigen i Brickebackenskogen och Öknaskogens entré mot Vivalla. Båda platser har fokus på lekfull rörelseglädje och fantasi, med bland annat låghöjdsbanor, kähästbana och kojbyggen. Miljöerna byggs för att vara flexibla och ”okodade” för att kännas välkomnande för både tjejer och killar, yngre och äldre. Erfarenheten från VOX-parken och Varbergaskogen är att spännande, karaktärsfulla och utmanande lekmiljöer blir populära utflyktsmål för familjer och pedagogiska verksamheter. De bidrar till att öka rörelse mellan olika stadsdelar och öka trygghet i naturområden genom att fler människor rör sig i området.

Projektet Tybblekullarna finansieras till 50 procent av bidrag från Boverket och Äventyrsstigen i Brickebacken till 100 procent av Delmospengar.

Inom arbetet med Fjärilens landskap har flera hundratusen lökar planterats och flera nya urbana ängar anlagts. Blommade miljöer bidrar till trivsel och en attraktiv stad.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Då Projektgruppen på uppdrag bygger ut allmän plats i nya detaljplaner så att tomter för bostäder eller verksamheter finns tillgängliga för försäljning, deltar Park och Gata i granskning av bygghandlingar/ detaljplaner ur bland annat ett bygg- och driftperspektiv, samt deltar i planprocessen för att lyfta behoven av att parker och grönytor i enlighet med grönstrategins riktlinjer tillgodoses i den växande staden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Att regionalt och nationellt verka för en spridning av goda exempel på lösningar och resultat kring avfallsverksamheten. Tanken är att under året, genom olika delar från avfalls sida, bidra till att Örebro får positiv uppmärksamhet genom avfalls exempel och i stort inom hållbarhetsområdet. Effekten är förhoppningsvis en ökad attraktivitet för Örebro genom att man ser att vi satsar på hållbarhet.
- Ta initiativ till organisatorisk gränsöverskridande dialog med fokus på avfall, återvinning samt återanvändning. Ett gränsöverskridande samarbete kommer att vara en nödvändighet.
- Tekniska nämnden arbetar med hjälp av upphandlingsenheten för en sund konkurrens på marknaden inom anläggningsbranschen där vi ställer tydliga krav som följs upp under hela avtalsperioden.

- Projektenheten bidrar genom utbyggnaden av nya allmän plats, samt VA-försörjning i nya detaljplaner till att tomter för verksamhetsetableringar finns tillgängliga.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom ordinarie arbete i grunduppdraget och redan etablerade arbetssätt

Genom bland annat studiebesök på andra återvinningscentraler samt deltagande i olika nätverksgrupperingar sprider avfallsverksamheten goda exempel från kommunens arbete inom hållbarhetsområdet. Positiv uppmärksamhet gav även den ökade placeringen i Avfall Sveriges mätning ”Sveriges Avfallskommun 2020”, där avfall ökade från trettonde till åttonde plats.

Genom god förvaltning av allmänna platser bland annat i form av renhållning, vinterväghållning och parkskötsel bidrar vi till att öka attraktionskraften för företag som vill etablera sig i Örebro och gör det lättare för befintliga företag att rekrytera arbetskraft och kompetens.

Projektetenheten har under året bland annat byggt ut enligt detaljplaner gator och VA i Mosås (Viktor Dahléns väg), Österplan och Bettorp. På grund av uppskjutna beslut gällande investeringsbudget ligger ett antal investeringsobjekt vilande.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom ordinarie arbete i grunduppdraget och redan etablerade arbetssätt

Nämndens verksamhetsområde Park och gata deltar med kunskap och ansvarar för att genomföra ombyggnaden av allmän plats för att underlätta klimatsmarta resealternativ i vardagen som exempelvis investeringar för BRT, tillgänglighetsanpassning av busshållplatser, omvandling till stadsgator, säkra skolvägar.

BRT- projektet innebär att nämnden kommer behöva anpassa sin förnyelseplan för befintliga ledningar i planerat busstråk och tidigarelägga reinvesteringar som inte skulle gjorts nu utan kanske ligger många år fram i tiden, vilket påverkar investeringsvolymen. En ökad investeringsvolym ger även ökade kapitalkostnader. Projektet påverkar och behöver samordnas med förvaltningens externa kommunikationsarbete vid gatuarbeten så även de syftar till att underlätta för ett hållbart resande.

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Insatser har genomförts inom alla verksamheter för att bidra till utvecklingen inom målområdet. På vissa områden har vi kommit långt medan det finns större utmaningar inom andra.

Arbetet med att minska klimatpåverkan har fortgått under året. Det fossila koldioxidutsläppet från kommunens fordonsflotta har fortsatt att minska och målet om minst 75 procent biogasdrivna personbilar, som finns i *Policy med riktlinjer för fordon inom Örebro kommun*, har uppnåtts. En revidering av policyn med riktlinjer påbörjades under hösten för att vidare styra mot målet om klimatneutral kommunkoncern 2030 och klimatneutral plats 2045, ett arbete som Tekniska förvaltningen deltar i. Örebro kommun är en av sex kommuner som deltar i Fossilfritt Sveriges klimatledarprogram, vilket syftar till att stärka arbetet med klimatkrav i upphandling. Tekniska förvaltningen ingår i Örebro kommuns arbetsgrupp och projektet har under året haft fokus på erfarenhetsutbyte och kunskapsöverföring. Projektet fortsätter 2021.

Tekniska nämndens totala elförbrukning har fortsatt att minska under året och målet i *Klimatstrategi för Örebro kommun* har uppnåtts. Målet att tillföra 1 GWh ny förnybar vind- eller solex respektive 4 GWh biogas (fordonsgas) mellan 2014 och 2020 har dock inte uppnåtts. En ökad konsumtion av biogas i regionen är, tillsammans med en utveckling av substrat, förutsättningar för en ökad produktion. Vid Skebäcks reningsverk kommer arbetet med substratutveckling intensifieras vilket genomförs i nära samarbete mellan Gas- och VA-verksamheten. Det planerade uppförandet av en LBG-anläggning (Liquid Bio Gas) bidrar också till att möjliggöra för en utveckling av gasmarknaden, med ökad tillförsel, tillgänglighet och användning av biogas i kommunen.

Det är en utmaning att trygga vattenförsörjningen i en växande kommun. En förnyelse av ledningsnätet behöver prioriteras för att minska in- och utläckage samt för att säkerställa distribution av dricksvatten och avledning av spill- och dagvatten. Förnysetakten behöver fortsätta öka under de kommande 10 åren. Även med Vättern som huvudvattentäkt kommer Svartån fortsatt vara en viktig vattentäkt för Örebro och ett långsiktigt arbete för att trygga Svartån är därför angeläget. Produktion och distribution av dricksvatten är en utsatt och prioriterad försörjning med behov av ett ökat säkerhetsarbete med anledning av en allmänt höjd risknivå och en ny säkerhetsskyddslag. För att säkerställa dricksvattenförsörjningen bör ett samordnat kontinuerligt kontinuitetsplaneringsarbete prioriteras. Belastningen på reningsverket i Skebäck kommer öka och en utredning bör påbörjas som visar på hur ett framtida reningsverk i Skebäck behöver anpassas.

Under året har flera insatser gjorts inom avfallsområdet, bland annat har ett samverkansprojekt med Örebro universitet och ÖrebroBostäder avslutats vars slutsatser, gällande effektiva åtgärder för bestående beteendeförändring, kommer beaktas i det fortsatta avfallsstrategiska arbetet. Ett regionalt samarbete kring avfallsfrågor har också initierats. Att öka andelen rätt sorterat restavfall och minska mängden mat- och restavfall per invånare har varit en fortsatt utmaning och målvärdet för 2020 har inte uppnåtts. Småhus och villor sorterar i större utsträckning än flerfamiljshus, där den största utmaningen ligger. Den förtätade staden och en fortsatt tillväxt i befintliga såväl som nya bostadsområden kräver nya lösningar för avfallshanteringen. Investeringar i infrastruktur kommer att bli nödvändiga för att säkerställa effektiva transporter av avfall i kombination med krav på ökad sortering.

Klimatanpassningsplan Örebro kommun antogs i början av 2020 och är ett nytt styrdokument i kommunen. Planen innehåller åtgärder och insatser som nämnden ska bidra till att implementera och genomföra.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Bidrag från Naturvårdsverket ger förutsättningar för en utökad provtagning av läkemedelsrester i Svartån och Skebäcksvägen. • Arbetet med fjärlens landskap har fortsatt att skapa miljöer som gynnar den biologiska mångfalden. • Andelen personbilsregistrerade fordon som drivs med biogas når målet på 75 procent och det totala koldioxidutsläppet från kommunens fordonsflotta fortsätter att minska. • Utvärderat en ändrad styrning och reglering för luftning av lakvatten på deponin vilket bidragit till att verksamheten successivt kunnat justera ner prognos för elförbrukning och även kostnaden för densamma. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbete med att ta fram tipplaner/tipplatser för schaktmassor. • Arbeta mer förebyggande med dagvatten i omställning av befintlig miljö. • Andelen tunga fordon och lätta lastbilar som drivs med hållbart fossilfritt drivmedel behöver öka.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andel rätt sorterat restavfall (procent)	45,4	42,3 (prognos 2019)	44,8	60
Minskad mängd mat- och restavfall per invånare (kg/invånare). Långsiktig målsättning till år 2025 – minskad mängd med 25%, 160 kg/invånare *	206	190	190	184
- varav restavfall	152	133	135	120
- varav matavfall	54	57	55	64
Förberedelse för återanvändning (ton)	538	548	590	650
Utsläpp av fossil koldioxid från kommunala fordon (ton CO ₂)	2 354	2118	1969	2055
Andel personbilsregistrerade fordon per drivmedel (procent)				
- Biogas	71	73	75,5	75
- Elhybrid	0	0	0	0
- EL	0	0	0	0
- Etanol	1	1	0,5	1
- Diesel	24	23	21,5	21,5
- Bensin	4	3	2,5	2,5
Andel dubbfria vinterdäck, personbilsregistrerade fordon (procent)	67	66	66	66

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Antal avsteg från riktlinjernas miljö- och trafiksäkerhetskrav				
- vid inköp	1	1	1	0
- vid utfasning	0	0	0	0
Antal tunga fordon som drivs med HVO100	68	70	70	85
Antal lätta lastbilar som drivs med HVO100	44	46	50	60
Antal tunga fordon som drivs med biogas	13	12	13	12
Antal lätta lastbilar som drivs med biogas	37	38	34	40
Fossilt koldioxidutsläpp (ton CO ₂ /år) **	957	827	-	868
Tekniska förvaltningens elförbrukning i lokaler och anläggningar, gatubelysning (MWh/år)	26 006	25 101	23 078	24 050
Elförbrukning per belysningspunkt i gatubelysning (kWh/belysningspunkt)	222	210	178	-
Antal kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen	101	98	78	95
Utsläpp av fosfor från Skebäckverket ska minska med 27 procent till och med år 2016 jämfört med medelutsläppen 2005-2010 (ton/år)	2,6	2,9	2,1	2,6
Minskad energianvändning Vatten och avlopp, verksamheten totalt (MWh)	16 063	16 500 (prognos 2019)	15 184	minska
Andel tungmetaller som transporteras via dagvattnet och passerar reningsanläggning innan det når recipienten (procent) ***	50	50	50	60
Andel fosfor i rötslam som återförs som näringsämne till produktiv mark (procent) ***	100	83	100	100
Vattenprover (Antal anmärkningar/antal dricksvattenprov) ****	7/557	14/584	28/475	0/800
Andel såld biogas vid Skebäckverket (procent)	86	76	70	85
Kommentarer till indikatorernas utfall				
* Ny indikator från och med 2020 gällande målet -25 till 2025 vilket ligger med som en del i nya avfallsplanen. Detta är även i linje med mål som Avfall Sverige tagit fram på nationell nivå vilket kommuner kan ansluta sig till. Bygger på uppskattat antal innevånare per 31/12 2020 avfall.				
** Utfallet för 2020 är inte framtaget då det är för tidskrävande att ta fram relevanta underlag för beräkningarna.				
*** Först när Strömsborgsdammen är färdig så kan vi nå upp till 60%. Dammen beräknas vara klar under Q1 2021.				
**** Antal prover är baserade på egenkontrollen på nätet, 28 stycken med anmärkning. (Vattenverk och utökad provtagning ingår ej) Prover med anmärkning har förekommit främst i Sjöboviken, Västeråsen och Grythem (Nät som togs över av Örebro kommun 2018) Det har även varit prover med anmärkning på Forngårdsvägen i Almbro och Markavägen i Mark.				

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Utbyte av gatubelysning till LED.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Nämndens grunduppdrag syftar i mycket till att minska klimatpåverkan, både direkt i den egna verksamheten och indirekt genom att skapa förutsättningar för kommuninvånarna att bidra i rätt riktning. Nämnden har flera övergripande mål och prioriterade områden, som kompletteras med verksamhetsspecifika mål, som alla bidrar positivt till utvecklingen. Arbetet för en minskad klimatbelastning har under året fortgått inom samtliga av Tekniska förvaltningens verksamhetsområden, bland annat genom ett fortsatt utbyte av gatubelysningen till LED och arbete för en ökad andel biogasfordon i kommunens fordonsflotta. Nämndens bidrag till målet specificeras närmare nedan.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka användningen av förnybar energi med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan.

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Uppförande av en ny biogasverksamhet inom Tekniska förvaltningen, i syfte att samordna förvaltningens biogasfrågor samt arbeta för att kunna öka biogasproduktionen på sikt.
- Avfall kommer att utvärdera möjligheter till utökad produktion av förnyelsebar energi på avfallsanläggningarna.
- Staben ska genom konsult utreda möjligheten till egen energiproduktion i form av solceller.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

En gasverksamhet har etablerats inom förvaltningen och initialt för verksamheten har fokus bland annat varit på att skapa sig överblick och få kontroll på leveransflöden, volymer, kvalitet och ekonomiska transaktioner. Parallellt har även arbetet med förberedelse för uppförande av en LBG-anläggning (flytande biogas) på gasnätet pågått, genom vilken flytande biogas kommer kunna tillhandahållas för användare i Örebro.

Inom avfallsverksamheten har arbetet med att utvinna deponigas samt att distribuera och avyttra den utifrån ekonomisk- såväl som miljönytta fortsatt under 2020. Detta samtidigt som vattenverksamheten fortsatt har producerat biogas på Skebäckverket. Vid Skebäckverket har byggnader vars tak lämpar sig för montage av solceller valts ut och en installation av solceller planeras under 2021.

Avfall har under året utvärderat en ändrad styrning och reglering för luftning av lakvatten på deponin i syfte att minska energiförbrukningen. Försöken har varit framgångsrika och verksamheten har successivt kunnat justera ner prognos för elförbrukning och även kostnaden för densamma. För att minska energiförbrukningen har också utbyte av gatubelysningen till LED skett löpande under året, ett arbete som kommer att fortsätta även under 2021.

Fordonsverksamheten har bidragit till en ökad användning av förnybara drivmedel inom kommunen genom att biogas har varit förstahandsvalet vid val av drivmedel samt att ett fortsatt arbete pågått med att ersätta diesel med förnybar HVO100.

Fordonsverksamhetens finansieringsmodell bygger i grund och botten på självkostnadsprincipen, där respektive fordon bär sina egna kostnader. Idag tillämpas en resurseffektiv ekonomistyrning som långsiktigt över tid har gett oss hållbara och säkra fordon och en god kontroll på bland annat fordonens kostnader. Under året har arbetet med att revidera *Fordonspolicy med riktlinjer inom Örebro kommun* påbörjats, ett arbete som Tekniska förvaltningen deltar i.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Vatten och avlopp har fått bidrag från Länsstyrelsen till gemensam processledning vid framtagande av nödvattenstrategi och nödvattenplan. Ett projekt som genomförs tillsammans med övriga kommuner i regionen. Målet är att ta fram en nödvattenstrategi för Örebrokommun.
- Som ett led i att säkra den framtida vattenförsörjningen till att Vätternvattenprojektet är i land kring 2027 kommer en ökad mätning och provtagning i sjöarna uppströms genomföras under 2020, till detta har bidrag sökts och beviljats från Länsstyrelsen.
- Vatten och avlopp fortsätter arbetet för att säkra dricksvattenförsörjningen genom den nya vattenreservoaren ”Lyra”. Upphandlingen av den nya vattenreservoaren Lyra pågår och byggstart planeras till Mars 2020 och beräknas att stå klar kring halvårsskiftet 2022.
- Skebäcksvverkets inloppsdel samt slammottagning bidrar allra mest till omkringliggande lukt. Med anledning av dels detta men även för att dessa anläggningsdelar är gamla och i stort behov av upprustning, så ska en ombyggnation ske. Under 2020 kommer troligen projekteringen vara utförd och en ombyggnation kan troligen göras år 2021.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Vatten och avlopp har under året arbetat med dokumentet *Plan för förnyelse* som beskriver hur förnyelseprojekt tas fram. Förnyelsetakten för kommunens ledningsnät ökar stegvis och behöver fortsätta öka kommande 10 års period. De beräkningar som tagits fram visar ett förnyelsetaktsbehov på 0,82 procent per år för vatten och 0,54 procent per år för spillvatten och dagvatten (man har tagit med den förväntade exploateringen i beräkningen). Beräkningen är baserad på en 10 års-period och på befintligt ledningsnät vid årsskiftet 2019/2020. För att nå beräknad förnyelsetakt så behövs en budget på ca 92 mnkr/år. För 2020 var budgeten på 52 mnkr. Förnyelse av ledningsnätet är prioriterat för att minska inläckage och utläckage samt säkerställa distribution av dricksvatten och avledning av spill- och dagvatten.

Arbetet med att ta fram en nödvattenstrategi är ett projekt som genomförts tillsammans med övriga kommuner i regionen. En gemensam nödvattenstrategi är nu klar och arbetet kommer nu fortsätta enskilt i kommunerna under 2021 för att fastställa strategin i respektive kommun. Strategin är ett viktigt steg för att sedan kunna ta fram en nödvattenplan för Örebro kommun.

En förbättrad mätning och provtagning i sjöarna uppströms råvattenintaget i Svartån har pågått under 2020 och kommer fortsätta under 2021. För detta har bidrag sökts och beviljats från Länsstyrelsen. Detta som en del i att säkra den framtida vattenförsörjningen tills det att Vätternvattenprojektet är i land kring 2031. Byggnation av nya vattenreservoaren Lyra påbörjades i mars och Lyra beräknas att stå klar till hösten 2022.

Under året har arbete med vattenskyddsområden pågått. En förnyad riskanalys för vattentäkten Svartån har upprättats under våren och kommer vara en förutsättning för kommande arbete. Under året har även en förstudie av Skebäcksvverkets inloppsdel gjorts för att tydliggöra ombyggnadsbehov, en ombyggnad beräknas påbörjas under 2021. Slammottaning planeras att byggas om efter att inloppsdel är färdig.

Arbetsätt gällande nya verksamhetsområden behöver ses över och ett arbete har påbörjats internt på enheten Planering VA. VA-planeringsgruppen har i uppdrag att ta fram en utbyggnadsplan och därmed föreslå verksamhetsområde för befintlig bebyggelse. Arbetsättet för resterande delar, t ex verksamhetsområde för nya detaljplaner, är inte lika tydligt. Planering VA har diskuterat förslag på förändringar/förbättringar som kommer att tas med till VA-planeringsgruppen.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- I Grönstrategin klustras ekosystemtjänster och benämns med tre olika symboldjur: grodan, sångfågeln och fjärilen. Under 2019 har arbete med investeringar i fjärlens landskap påbörjats och kommer att fortsätta under 2020. Syftet är att skapa goda miljöer för pollinerande insekter. Arbete med trädplanteringar skapar goda förutsättningar för ekosystemtjänster som kopplas till sångfågeln landskap.
- Park och gata deltar i arbetet med att ta fram en handlingsplan för implementering av grönstrategin.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Under 2020 har arbete med investeringar i fjärlens landskap fortsatt. Blomsterängar och blommande buskar har planterats för att skapa goda miljöer för pollinerande insekter. En översyn av skötseln av kommunens gräsytor har genomförts i samband med framtagande av underlag till upphandling av ny entreprenör för grönyteskötsel. Syftet är att gynna den biologiska mångfalden.

Trädplantering längs med Angelgatan har färdigställts och ett lyckat försök med att flytta ett antal vuxna stadsträd, som stått i vägen för kommande exploatering, har genomförts. Trädplanteringen har under året dock varit något reducerad, som en följd av en minskad investeringsbudget.

Park och gata har under året deltagit i arbetet med att ta fram en handlingsplan för implementering av *Grönstrategi för Örebro kommun*. Detta har skett parallellt med att implementeringsarbetet genomförts i praktiken.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Undersöka och utvärdera ny teknik, tekniska lösningar samt potentiella samarbetsparter inom avfallssorteringsområdet vilka har potential att bidra till ökad återvinning.
- Park och gata kommer även förbättra kontrollen av upphandlade entreprenörers efterlevnad av ställda krav på sortering och avfallshantering.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetsätt

Avfallsverksamheten har under året fortsatt arbetet med att utveckla och tillhandahålla en hållbar och tillgänglig avfallshantering, som möjliggör för och motiverar till att sortera rätt. Ett samarbetsprojekt med Örebro universitet och ÖrebroBostäder har avslutats, där målsättningen varit att kartlägga effektiva åtgärder för bestående beteendeförändringar. Slutsatserna från projektet är sammanställda och kommer att beaktas i kommande kommunikationsstrategiska arbete kring avfall och sortering. Tillsammans med ÖrebroBostäder har också ett pilotprojekt för att möjliggöra mottagande av grovavfall i anslutning till bostadsområden genomförts. Nu utvärderas projektet.

Under 2020 har en ny målsättning om minskad mängd mat- och restavfall med 25 procent per invånare till 2025 antagits. Samarbetet med föreningar och verksamheter från civila samhället har fortgått för att minska mängden avfall och öka återanvändningen. Inom ”Miljönärskampanjen” har antalet märkta verksamheter utökats och insatser för att uppmärksamma verksamheterna har genomförts.

Av det restavfall som samlas in är fortsatt en betydande del återvinningsbart material vilket genom relativt ny teknik med mekanisk sortering kan sorteras ut och lämnas för materialåtervinning. En upphandling/förhandling kring möjligheten att köpa detta som tjänst har påbörjats under 2020 och ett avtal beräknas vara klart under början av 2021. En innovationsliknande upphandling pågår för att stimulera produktutveckling och framtagande av en ny papperspåse för insamling av matavfall. Syftet är att ta fram en påse med goda egenskaper gällande bland annat hållbarhet och motståndskraft för väta. Arbetet har pågått under året och kommer att fortsätta 2021, med förhoppningen om att ett avtal ska kunna slutas och testgrupper för att testa den nya påsen ska kunna utses.

Representanter från Tekniska förvaltningen har under året deltagit i arbetsgruppen för masshantering, vars syfte bland annat är att skapa förutsättningar för återanvändning av schaktmassor inom kommunen samt att bidra till att minska behovet av onödiga transporter. Ett parallellt arbete har pågått inom programområde samhällsbyggnad, där Tekniska förvaltningen varit representerad, för att ta fram en strategi/plan för en långsiktigt hållbar masshantering. Arbetet planeras att presenteras under 2021.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema förhållanden och ett förändrat klimat

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Arbeta utifrån Klimatanpassningsplanen 2020 där det bland annat ingår att ta fram en handlingsplan för skyfall och översvämning.
- Ta fram en skyfallskartering för mindre orter och utreda sårbarheten för översvämningar vid Skebäck.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Tekniska förvaltningen är representerad i den interna arbetsgrupp som finns kopplad till arbetet med *Klimatanpassningsplan Örebro kommun*. I arbetet ingår bland annat att ta fram en handlingsplan för skyfall och översvämning, ett arbete som startats upp under året. Arbetet med revidering av ny dagvattenstrategi är försenat. En konsulttjänst är under upphandling och Planering VA kommer att delta i arbetet.

Vatten och avlopp har deltagit i arbetet med att ta fram en skyfallskartering för mindre orter och har gjort en utredning kring sårbarheten för översvämningar vid Skebäckverket. Utredningen visar på låg risk för översvämning men vissa åtgärder ska utredas vidare under 2021.

Ett aktivt arbete pågår med att skapa gröna ytor inom kommun. Växtlighet bidrar bland annat till att bromsa vindar, absorbera och fördröja dagvatten och jämna ut temperaturskiftningar. Trädplantering längs med Angelgatan har färdigställts och ett försök med att flytta ett antal vuxna stadsträd, som stått i vägen för kommande exploatering, har genomförts. Trädplanteringen har under året dock varit något reducerad, som en följd av en minskad investeringsbudget.

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Det finns stora behov av nya investeringar samt reinvesteringar inom nämndens verksamhetsområde för att möta stadens befolkningstillväxt. Att inte kunna göra nödvändiga investeringar påverkar även driftbudgeten då den löpande driften kräver mer resurser. Park och gata har under året påbörjat arbete med att ta fram och revidera underhållsplaner avseende behovet av reinvesteringar i gamla anläggningar. Ett arbete med att upprätta ett åtgärdsprogram för vinterväghållning är påbörjat.

För en bättre avtalstrohet så behöver förvaltningen säkerställa att nämndens verksamheter följer rätt lagstiftning och arbetar på ett korrekt och effektivt sätt gällande inköp och upphandling. På uppdrag av Tekniska nämnden har det under 2020 genomförts en utredning av rutiner, efterlevnad, dokumentation avseende inköp och upphandling samt framtagande av åtgärder. Efterlevnad av kommunens inköpsrutin valdes även ut som tillsynsområde i Tekniska nämndens tillsynsplan 2020. Åtgärder utifrån utredningen är prioriterat att arbeta med under 2021. Upphandlingsenhetens begränsade kapacitet medför bland annat förseningar och fördröjningar för våra upphandlade tjänster och varor. Detta påverkar framförallt Park och gatas förmåga att på kort och lång sikt möta de krav som ställs på verksamheten.

Under år 2020 förstärktes förvaltningens organisation med en projektenhet och gasverksamhet. Projektenheten inom Park och gata samt delar av projektenheten inom Vatten och avlopp slogs samman till en gemensam enhet. Projektenheten ska ge bättre förutsättningar för en enhetlig och kvalitetssäker projektstyrning. En av enhetens primära fokus framåt är att utveckla och fastställa processer och samarbeten inom såväl förvaltningen som programområdet i stort. Med bred kompetens och erfarenhet inom gasområdet är den nya gasverksamheten väl rustad för att arbeta med och utveckla kommunens gasfrågor. Nämnden ska verka för en ökad biogasproduktion och användning av uppgraderad fordonsgas i den kommunala verksamheten.

Under hösten 2020 fattade kommunfullmäktige beslut att godkänna att Örebroporten får förvärva Berglunda med avsikt att hyra ut till nämndens verksamhet som idag är lokaliserad på Aspholmen, Norrbackavägen och Brunnersk. Nya lokaler innebär att förvaltningen får bättre förutsättningar för att genomföra nämndens åtaganden med ändamålsenliga lokaler. Den kraftigt förbättrade arbetsmiljön i de nya lokalerna ger också mycket bättre förutsättningar att vara en attraktiv arbetsgivare. En projektorganisation har startats upp för att anpassa det tidigare framtagna lokalprogrammet till de nya lokalerna. Tillsammans med Örebroporten och White arkitekter verifierades lokalprogrammet under december, och i samband med detta ritades preliminär layout över verksamheternas utrymmen. Byggstart är planerad till Q3 2021 och inflyttning för Tekniska förvaltningen är planerad till Q3 2022.

Förvaltningen har under de senaste åren startats upp ett antal uppdrag/projekt inom digitalisering som inte slutförts. Samtidigt har nya behov lyfts fram och behöver tillgodoses. Förvaltningen behöver lägga fokus framöver på att slutföra en del av de projekt som påbörjats för att kunna nå en del av effektmålen och på så sätt frigöra resurser för fler förbättringar. Under senare delen av året påbörjades samarbete och planering kring det kommungemensamma projektet "Förenklad informationshantering, FIHA". Under 2021 kommer samtliga verksamheter bli involverade i projektet kring exempelvis att gallra, informations- och säkerhetsklassa dokument.

Förvaltningen har haft stort fokus på arbetsmiljöarbete under året och arbetat med åtgärder för att stärka chefers förutsättningar att arbeta med ett hållbart medarbetarengagemang samt en god arbetsmiljö. Coronapandemin har emellertid påverkat förvaltningens prioriteringar av arbetsmiljöarbetet utifrån arbete med bland annat riskbedömning samt anpassningar utifrån rekommendationerna för att begränsa smittspridningen av covid-19. Resultatet för medarbetarenkät 2020 visar en positiv effekt av årets arbetsmiljöarbete med en höjning av förvaltningens totala HME-värde samt OSA-index. Resultatet av enkäten om kränkande särbehandling visar att förvaltningens arbete går i rätt riktning även om målet med nolltolerans inte ännu är uppnått. Förvaltningsledningen ser allvarligt på att medarbetare upplever sig utsatta för kränkande särbehandling och kommer genomföra satsningar under 2021.

Under 2020 har det skett ett förvaltningsövergripande förbättringsarbete kring arbetsmiljön tillsammans med skyddskommittén. Ett antal arbetsmiljöområden har valts ut som prioriterade för förvaltningens att arbeta vidare med framåt. Tekniska nämndens arbetsmiljöarbete har genomgått en revision våren 2020. På grund av Corona-pandemin har resultatet dröjt och revisionsrapporten har i skrivandes stund inte inkommit till förvaltningen. Arbetsmiljöarbetet har rapporterats löpande till Tekniska nämnden vid varje nämndsammanträde under året.

Det har genomförts ett stort utvecklingsarbete inom Park och gata med att tydliggöra enheternas uppdrag. Enheten Gata och trafik har dokumenterat medarbetarnas roller vilket resterande enheter inom verksamheten också kommer att göra under året. Detta resulterar i en tydlighet i organisationen, vilket medför en god arbetsmiljö samt mer effektiv och attraktiv arbetsplats.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Vatten och avlopp har tagit fram dokumentet "Plan för förnyelse" som beskriver hur förnyelseprojekt tas fram. • Ett nytt fordonssystem har installerats under hösten 2020 som ska underlätta registerhållning, uppföljning och administration. • Revidering av avfallsföreskrifter är genomförda och anpassningar är införda för att möjliggöra minskat utrymme för fordonstrafik i delar av gaturummet i den förtätade staden. • Resultatet för medarbetarenkät 2020 visade en positiv effekt av årets arbetsmiljöarbete med en höjning av förvaltningens totala HME-värde samt OSA-index • Utvecklingsarbete inom Park och gata med att tydliggöra enheternas uppdrag. • Beslut om flytt till nya lokaler på Berglunda för nämndens verksamhet som idag är lokaliserad på Aspholmen, Norrbackavägen och Brunnerska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Upphandlingsenhetens begränsade kapacitet medför bland annat förseningar och fördröjningar för våra upphandlade tjänster och varor • Förvaltningen har skapat en flera e-tjänster för medborgare och kunder, men flera av dessa är inte "automatiska hela vägen", utan kräver manuell handpåläggning. Design, utveckling och införande av e-tjänster är ofta komplext och krävande. Resurser och kompetens är centraliserat i kommunen och i många fall begränsande för vår utvecklingstakt. • Kränkande särbehandling ska inte förekomma. • Säkerhet och hälsa, minska antalet tillbud och arbetsskador. • Mål och måluppföljning ska vara tydlig för alla medarbetare på alla nivåer. • Framtagning av underhållsplaner inom Park och gatas verksamhetsområde. • Inom Park och gata behövs tydligare överlämning av drift/skötsel vid byggnation inom programområdet.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andel enheter med HME-värde på minst 78 (procent)	24	34	47	50
Anställningstrygghetsindex				
- Totalt	89	90	90	öka
- Kvinnor	90	90	88	öka
- Män	89	90	91	öka
Andel chefer som har mellan 10 - 30 medarbetare (procent)				
Totalt	53	55	47	öka
Hållbart medarbetarengagemang (HME) övergripande index				
- Totalt	71	70	73	öka
- Kvinnor	73	70	75	öka
- Män	70	71	72	öka
Hållbart medarbetarengagemang - Delindex Motivation				
- Totalt	71	70	72	öka
- Kvinnor	74	70	75	öka
- Män	70	70	71	öka
Hållbart medarbetarengagemang - Delindex Ledarskap				
- Totalt	69	71	75	öka
- Kvinnor	75	73	78	öka
- Män	67	70	74	öka
Hållbart medarbetarengagemang - Delindex Styrning				
- Totalt	71	70	72	öka
- Kvinnor	70	67	72	öka
- Män	72	71	72	öka
Arbetsmiljöenkät – övergripande index				
- Totalt	-	69	74	öka
- Arbetsorganisation	-	77	78	öka
- Arbetsbelastning och krav	-	69	74	öka
- Handlingsutrymme och kontroll	-	65	71	öka
- Ledarskap	-	64	69	öka
- Stöd	-	72	77	öka
- Kunskap och utveckling	-	76	77	öka
- Återhämtning	-	66	-	öka
- Säkerhet och hälsa	-	60	65	öka
- Friskfaktorer	-	70	79	öka
Antal medarbetare som utsatts för kränkande särbehandling (mobbing, sexuella trakasserier samt diskriminering) av kollega/chef under de senaste 12 månaderna? (procent) *				

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
- Totalt	15	**	13	minska
- Kvinnor	14	**	5	minska
- Män	14	**	6	minska
- Kan ej ta ställning/vill ej svara	30	**	1	-
Andel anställda kvinnor (procent)	28	29	29	öka
Andelen grönt, gult och rött i checklista för systematiskt arbetsmiljöarbete (procent) **	grönt 81 gult 17 rött 2	-	grönt 70 gult 26 rött 4	öka grönt
Ekonomisk ramavvikelse				
- Skattefinansierad verksamhet	-14,2	-38,2	+5,7	0
- varav vinterväghållning mnkr	-7,5	-17,6	+11,2	0
- Vatten och avlopp	-7,7	-12,3	+3,0	0
- Avfall	-9,4	-1,0	-7,2	-2,4
- Gas	-0,5	+0,3	+1,8	0
Drift- och underhållskostnad dricksvattenproduktion (kr/ansluten)	108	111	116	Minska
Drift- och underhållskostnad för distribution av dricksvatten (kr/ansluten)	162	157	202	Bibehålla/ minska
Drift- och underhållskostnad för avledning av spillavloppsvatten (kr/ansluten)	99	101	92	Bibehålla/ minska
Drift- och underhållskostnad för behandling av avloppsvatten (kr/ansluten PE=personkvivalent person)	150	169	200	Minska
Kommentarer till indikatorernas utfall				
* År 2019 genomfördes ingen enkät.				
** År 2019 gjordes ingen sammanställning.				

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndöverskridande för att nå högsta möjliga resursnytta

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Nämnden har valt att klustra kommunfullmäktigemålen ovan inom målområdet då nämndens valda åtaganden bidrar till flera kommunfullmäktigemål

Nämndens åtagande inom kommunfullmäktigemålet

- Utveckla arbetssätt med Fordons största kunder som syftar till att upprätthålla en hållbar och säker fordonsflotta samt att kunderna ska kunna fokusera på sin kärnverksamhet. Effekten av utveckling inom området ska också bidra till ökad kostnadsmedvetenhet och god ekonomisk hushållning.

- På sikt (2021 och framåt) utveckla en prismetod och ekonomistyrning som syftar till att åskådliggöra bland annat drivmedelskostnader och skapa incitament för ytterligare ökad kostnadsmedvetenhet.
- Under 2020 planerar Park och gata ett övertagande av MEX (Mark -och exploateringsenheten på Stadsbyggnads) fastighetsskötsel för att nå högsta möjliga resursnytta internt inom kommunen.
- Nämnden kommer att upprätta ett åtgärdsprogram för vinterväghållning för att få en ekonomi i balans samt tillsammans med politiken se över vinterväghållningskriterierna/standarderna på vinterväghållningen för att den ska harmonisera med budgetramarna.
- Ett prioriterat område inom Park och gata är att ta fram underhållsplaner avseende behovet av reinvesteringar i gamla anläggningar såsom belysning inklusive kablar, broar, lekplatser, dammar, industrispår m.m. Behoven behöver tydliggöras i investeringsprocessen inom Samhällsbyggnadsområdet.
- Arbeta för att skapa funktionella, ändamålsenliga och arbetsmiljömässigt riktiga lokaler för förvaltningens verksamhet som idag är lokaliserad på Aspholmen, Norrbackavägen och Brunnerska.
- Övergång till digitala och effektiva arbetssätt inom förvaltningen. Utveckling i enlighet med programområde Samhällsbyggnads Digitaliseringsstrategi.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Då Park och gatas investerings- och driftbudget är kraftigt reducerad är det viktigt att verksamheten prioriterar att anpassa och revidera både årsbeställning inom drift samt underhållsplaner för kommande år för att ha en ekonomi i balans. Under hösten har ett förbättringsarbete tillsammans med Stadsbyggnad påbörjats avseende Park och gatas ökade driftkostnader på grund av ökade drifttytor.

Arbete med att ta fram och revidera underhållsplaner avseende behovet av reinvesteringar i gamla anläggningar såsom belysning inklusive kablar, broar, lekplatser, dammar, industrispår m.m. har påbörjats. Behoven behöver tydliggöras i investeringsprocessen inom Samhällsbyggnadsområdet.

Park och gata har under året gjort en genomlysning av vinterväghållning. Nämnden kommer att upprätta ett åtgärdsprogram för vinterväghållning för att få en ekonomi i balans samt tillsammans med politiken se över vinterväghållningskriterierna/standarderna på vinterväghållningen för att den ska harmonisera med budgetramarna.

Under 2020 har Park och gata tagit över delar av MEX (Mark -och exploateringsenheten på Stadsbyggnads) fastighetsskötsel för att nå högsta möjliga resursnytta internt inom kommunen.

Fordonsverksamheten arbetar långsiktigt med att utveckla arbetssätt med Fordons största kunder som syftar till att upprätthålla en hållbar och säker fordonsflotta samt att kunderna ska kunna fokusera på sin kärnverksamhet. Effekten av utveckling inom området ska också bidra till ökad kostnadsmedvetenhet och god ekonomisk hushållning.

Under våren färdigställdes förstudie för Tekniska förvaltningens nya lokaler och mark efter Glanshammarsvägen hade utsetts som ny plats för uppförande av lokaler. I juni kom besked om att befintliga lokaler i Berglunda, Tankbilen 2, var till salu och under sommaren pågick ett intensivt arbete med att utvärdera om dessa lokaler kunde passa förvaltningen. Resultatet blev att fastigheten mycket väl uppfyllde det framtagna lokalprogrammet och den 1 oktober beslutade Örebroportens styrelse att köpa

fastigheten Tankbilen 2 (Berglunda). Programnämnd samhällsbyggnad fattade beslut i november om att godkänna inhyrning av förvaltningen i Berglunda och Kommunfullmäktige fattade i mitten av november ett beslut att godkänna att Örebroporten får förvärva Berglunda med avsikt att hyra ut till Tekniska förvaltningen. En projektorganisation startades upp i december för att anpassa det tidigare framtagna lokalprogrammet till de nya lokalerna. Tillsammans med Örebroporten och White arkitekter verifierades lokalprogrammet under december, och i samband med detta ritades preliminär layout över verksamheternas utrymmen.

Ritningar och dokument som skickades för scanning till Depona ännu inte färdigskannade, ca 70 procent återstår. För fortsatt scanningsarbete krävs en ny upphandling av tjänsten. Det är också oklart hur inskannat material ska lagras. Ett nytt projekt initieras under januari 2021 för att hantera upphandling, skanning och gallring. Framtida dokumentlagring hanteras via det kommungemensamma projektet "Förenklad informationshantering, FIHA". Det ska leverera och implementera en för hur dokumentens livscykel ska hanteras och hur lagkrav ska uppfyllas. FIHA kommer även stötta flytten från G/H/S till ny lagringsplats. Dock behöver vår förvaltning göra en del förberedelser (galla, informations- och säkerhetsklassas) och stå för en hel del av själva genomförandet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetens och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

- Stärka förutsättningarna för hållbart medarbetarengagemang och en god arbetsmiljö. Genom att öka medarbetares förutsättningar för ett hållbart medarbetarengagemang så ökar förutsättningarna för ett bra resultat i verksamheten. Det möjliggör en bra arbetsmiljö, att behålla befintliga medarbetare och att attrahera nya medarbetare.
- Stärka förutsättningarna för chefer att arbeta utifrån ledar- och medarbetarplattformarna. Chefers förutsättningar att arbeta efter ledar- och medarbetarplattformen behöver stärkas på samtliga nivåer inom förvaltningen för en god arbetsmiljö, förbättrade förutsättningar för medarbetarengagemang och goda verksamhetsresultat.
- Fortsatt arbete med kompetensförsörjningshöjande åtgärder. Det är svårt att rekrytera inom vissa yrkesgrupper såsom fordonsmekaniker för tunga fordon, ingenjörer och projektledare och rönnätstekniker vilket blir en stor utmaning för nämnden utan att tappa kvalitet och tempo i investeringsprojekten och planering av daglig drift samt underhåll.
- Kartlägga och samordna gemensamt utbildningsbehov inom förvaltningen.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom ordinarie arbete i grunduppgiften och redan etablerade arbetssätt

För att stärka förutsättningarna för en god arbetsmiljö samt stärka förutsättningarna för ett hållbart medarbetarengagemang har förvaltningen haft ett stort fokus på arbetsmiljöarbetet under år 2020. Det gjordes en extra satsning både år 2019 och 2020 på medarbetarenkät avseende den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA). Utifrån resultatet från 2019 års medarbetarenkäter (både HME och OSA) har verksamheter/enheter arbetat med åtgärdsplaner för arbetsmiljön. Resultatet för medarbetarenkät 2020 visar en positiv effekt av årets arbetsmiljöarbete med en höjning

av förvaltningens totala HME-värde samt OSA-index. Höjningen medförde även att antalet enheter med ett HME-värde på minst 78 ökade.

Det har även genomförts stärkande insatser på chefsforum, metodstöd och APT material under året för att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet och förutsättningarna för hållbart medarbetarengagemang. På Chefsdagen i juni genomfördes även en kartläggning av chefers förutsättningar och förvaltningen har tagit fram åtgärder utifrån resultatet att arbeta vidare med under 2021.

Kompetensförsörjning är fortfarande en viktig fråga framåt för förvaltningen. Det är fortfarande svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper, vilket blir en stor utmaning utan att tappa kvalitet och tempo i investeringsprojekten och planering av daglig drift samt underhåll. Flera vakanser inom förvaltningen har dock återbesatts under året. Verksamheterna har genomfört workshops inom ramen för säkra kompetensen enligt planering medan förvaltningsledningens arbete har pausats med anledning av pandemin. Förvaltningsledningen kommer fortsätta med ett anpassat arbete med kompetensförsörjningen våren 2021. Kartläggning kring gemensamt utbildningsbehov inom förvaltningen i syfte att hitta samordningsvinster har genomförts och finns nu hos förvaltningens stab för planering och genomförande. Arbetet har till viss del pausats med anledning av pandemin.

Under 2020 har det skett ett förvaltningsövergripande förbättringsarbete kring arbetsmiljön tillsammans med skyddskommittén. Ett antal arbetsmiljöområden har valts ut som prioriterade för förvaltningens att arbeta vidare med framåt utifrån undersökningar av arbetsmiljön, uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, enkäterna HME, OSA och kränkande särbehandling. Följande områden inom arbetsmiljön ska prioriteras under 2021:

- Inga medarbetare eller chefer upplever sig utsatta för kränkande särbehandling.
- Medarbetare ska uppleva att målen för verksamheten är tydliga och följs upp på ett bra sätt.
- Medarbetarna ska uppleva att det inte finns några risker för säkerheten eller hälsan på arbetsplatsen.
- Stärka chefers förutsättningar.

Under 2021 kommer det även ske en implementering av det förnyade kvalitetssäkrade systematiska arbetsmiljöarbetet som är framtaget inom kommunen.

5 Analysunderlag – ekonomi.

Nämndens budgetram per 2020-12-31 för den skattefinansierade verksamheten uppgick till 212 019 tkr och resultatet för året visar ett överskott om 5 724 tkr. Den främsta orsaken till den positiva avvikelsen beror på den ovanligt milda och snöfattiga vintern som avviker med 11,2 mnkr. Den positiva avvikelsen beror också på att nämnden under året har blivit överkompenserade för exploateringskostnader men ca 4,8 mnkr. Justerat för dessa två stora poster visar resultatet ett underskott om 10,3 mnkr för den övriga skattefinansierade verksamheten.

Coronapandemins påverkan på Park- och gatuverksamhetens ekonomi är den främsta orsaken till att verksamheten inte håller sin budget. Verksamheten redovisar stora intäktsbortfall inom Parkeringsenheten och ökat användande av parker och andra utemiljöer har föranlett till underhållskostnader som inte har varit budgeterade. Men verksamheten visar också underskott kopplat till flera överskridna budgetposter för underhållskostnader som en effekt av tillkommande skötselområden i takt med att kommunen växer.

De taxefinansierade verksamheterna finansierar sig själva genom intäkter och har därför en nettobudget om 0 kr. Även Avfallsverksamheten har påverkats av Coronapandemin med ökade kostnader på återvinningscentralerna och som är bidragande orsak till att verksamheten redovisar ett underskott om 7,2 mnkr. Vatten- och avloppsverksamheten redovisar ett överskott om 3 mnkr och Gasverksamheten ett överskott om 1,8 mnkr.

Avvikelserna inom de skattefinansierade verksamheterna justeras mot det egna kapitalet i samband med årsbokslutet.

Effekter av coronapandemin

De ekonomiska effekterna av coronaviruset är svåra att bedöma fullt ut. Det finns kostnadsminskningar, kostnadsökningar men också stora intäktsbortfall. De större negativa avvikelserna kan härledas till:

- Lägre parkeringsintäkter på grund av att färre har visats och parkerat i staden (ca 3,5 mnkr).
- Ökat användande av parker och andra utemiljöer vilket bland annat har inneburit ökat behov av renhållning på allmänna platser, som uppskattningsvis medfört merkostnader om ca 1 mnkr.
- Inom avfallsverksamheten, återvinningscentraler (ÅVC), uppskattas merkostnader till ca 1 - 2 mnkr. ÅVC har haft 40 - 50 tusen fler besök under året vilket har lett till att verksamheten fått ställa om och bemanna ÅVC i större utsträckning. Merkostnader härleds bland annat till personalkostnader, transportkostnader och tippavgifter. Verksamheten har genomfört tidigare planerade riktade informationskampanjer och det är i nuläget svårt att bedöma hur stor ekonomisk effekt kampanjerna har haft på merkostnaderna.

Under året har Programnämnd Samhällsbyggnad tilldelats 3,5 mnkr från kommunstyrelsen, varav 1 mnkr till Tekniska nämnden, med målet att bidra till att täcka en del av de intäktsförluster som näringslivet drabbats av på grund av coronaviruset. Tekniska nämnden beslutade om att genomföra lättnader riktade mot näringslivet genom reducerad avgift för uteserveringar och exponering utanför butik.

Nämnden har även haft lägre kostnader för kurser, konferenser, resor och logi. Vad gäller personalkostnader finns också positiva avvikelser, framförallt med anledning av att staten har ersatt kommunen för sjuklönekostnader. Den kanske största positiva effekten, är de stora utvecklingskliv i digital mognad och användande – till ytterst låga kostnader. I

nuläget är det svårt att mäta den positiva utvecklingen i ekonomiska termer men det kommer självklart vara av intresse att följa upp under kommande år.

Effektivisering

Nämndens effektiviseringskrav enligt Programplan 2020 låg på totalt 1,9 mnkr. Det inkluderade ett riktat uppdrag på 0,7 mnkr som avser kostnadsbesparingar med fokus på inköp av varor och tjänster. Rapportering av realiserade effekter i den delen skulle ske kontinuerligt under våren till kommunstyrelsens utskott för hållbar utveckling. Hur denna rapportering ska ske har fortfarande inte tydliggjorts.

Det var bestämt att om inte nämnderna kunde hantera tilldelat belopp genom ändrat inköpsbeteende måste beloppet istället hanteras genom andra kostnadsänkande åtgärder under 2020. Förvaltningen hade svårt att se att vi skulle kunna få den besparingseffekten av uppdraget och Tekniska nämnden beslutade därför om andra åtgärder.

Förslag till åtgärd	Kommentar	Belopp mnkr
Höjd avgift upplåtelse av offentlig plats	Beslutat i samband med ÖSB 2020	-1,0
Oscariagaraget till Parkeringsbolaget	Beslutat av Parkeringsbolaget hösten 2019	-0,7
Sommarblommor	Reducering av antal urnor som ställs ut 0,6 mnkr kvar	-1,3
Frekvens/ambition högt gräs	Vi fortsätter utföra men inte i samma omfattning som tidigare	-0,1
Frekvens/ambition naturvård	Vi fortsätter utföra men inte i samma omfattning som tidigare	-0,3
Frekvens/ambitionsommarblommeytor	Vi fortsätter utföra men inte i samma omfattning som tidigare	-0,2
Totalt belopp		-3,6

Den ekonomiska effekten på ”Frekvens/ambition högt gräs” har varit svår att uppnå när skötseln, som tidigare har genomförts av FUFA, istället har fått hanteras inom befintligt avtal för grönskötsel samt inom Park och Gata med högre kostnader till följd. Den ekonomiska effekten ”Frekvens/ambitions naturvård” har inte uppnåtts med anledning av Coronapandemin, där verksamheten istället har fått ställa om arbetet när besöken i naturområden ökat och krävt en ett högre frekvens av skötsel. Övriga åtgärder har genomförts och bedöms ha uppnått önskad effekt.

5.1 Enheternas ekonomiska resultat

Skattefinansierad verksamhet

Nämnd	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-84	-84	-100	16	0	-1
5 Personalkostnader	-848	-779	-760	-19	70	-8
7 Övriga kostnader	-84	-6	-30	24	78	-93
Netto	-1 018	-869	-890	21	149	-15

Kostnaderna för nämndverksamheten följer budget väl och avviker endast med 21 tkr.

Park och gata vinterväg	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	4 567	2 892	2 250	642	-1 675	-37
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-34 755	-9 096	-18 814	9 718	25 659	-74
6A Lokalhyror	-195	-169	-131	-39	26	-13
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-6 656	-2 179	-3 058	879	4 477	-67
7 Övriga kostnader	-572	-262	-247	-15	310	-54
Netto	-37 612	-8 815	-20 000	11 185	28 797	-77

Vinterväghållningen visar en positiv avvikelse 11,2 mnkr till följd av den ovanligt milda och snöfattiga vintern med väsentligt lägre kostnader än budgeterat. Efter 2019 års höga kostnader har verksamheten arbetat med att se över kostnadssänkande åtgärder, bland annat genom bättre planering. Med anledning av den milda vintern är det dock svårt att härleda till om arbetet att kan ha bidragit till det positiva resultatet.

Park och gata exkl vinterväg	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	236 358	211 660	191 779	19 881	-24 699	-10
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-181 320	-187 139	-169 145	-17 994	-5 820	3
5 Personalkostnader	-84 337	-78 867	-96 725	17 858	5 469	-6
6A Lokalhyror	-11 976	-11 514	-11 548	35	462	-4
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-82 313	-86 477	-53 560	-32 916	-4 164	5
7 Övriga kostnader	-16 013	-10 189	-10 476	287	5 823	-36
Netto	-139 600	-162 527	-149 676	-12 850	-22 927	16

Den övriga Park- och gatuverksamheten visar ett underskott på 12,9 mnkr. Underskottet grundar sig i två större kluster av orsaker. Dels effekterna av pandemin som beskrivs ovan under avsnittet ”Effekter av Corona pandemin”, med större intäktsbortfall inom Parkeringsenheten, dels högre underhållskostnader på allmänna platser.

Det andra stora klustret bedöms bero på den milda vintern och dess beredskapskostnader som inte fördelas ut till Vinterväghållningen utan ”stannar kvar” i den övriga Park- och gatuverksamheten. När verksamheten planerar för en normal vinter med en beredskap av både maskiner och personal, förbinder sig verksamheten i fasta kostnader som inte går att reducera när behovet av vinterväghållning inte finns. Kostnader för särskilda maskiner för vinterväghållningen bedöms outnyttjade medan beredskapskostnader för personal skapar värde inom övrig Park och Gata när personalen istället genomför andra oplanerade underhåll. Det är dock viktigt att poängtera att beskrivna kostnader inte är en merkostnad för nämnden i stort, utan endast är en beskrivning av en orättvis fördelning av kostnader mellan Vinterväghållningen och Övrig Park och Gata.

Övriga orsaker till underskottet förklaras även av:

- Den 1 januari 2019 trädde en uppdaterad kommunal redovisningslag i kraft, som bland annat innebär skärpta krav på vad som kan anses vara en investeringskostnad när den genomförs i egen regi. Enligt de skärpta kraven kan enbart direkt kopplade kostnader påföras investeringsobjekten. Detta innebär att investeringar påbörjade och genomförda under 2019 och 2020 måste justeras till ett nytt anskaffningsvärde som exkluderar tidigare pålagda overheadkostnader. Justeringen medför att tidigare investeringskostnader måste flyttas från anläggningsregistret till driftresultatet. För Tekniska nämnden beräknades kostnaden via simuleringar till 11,2 mnkr och kompenseras med tillfälligt anslag med motsvarande summa från Kommunstyrelsen i december månad. När justeringen från anläggningsregistret till driftresultatet genomfördes i slutet på december resulterade det däremot i en kostnad om 12,9 mnkr, dvs 1,7 mnkr mer än vad nämnden blev kompenserad med.
- Högre underhållskostnader för gatubelysning som till stor del beror på identifiering av flera kabelfel.
- Högre elkostnader till följd av att kommunen växer.
- Höga kostnader för trafikskador på främst trafikljus och belysning.
- Dagvatten – uppdaterade kartor har identifierat nya ställen som tidigare inte har varit föremål för slamsugning, vilket har lett till högre kostnader än budgeterat. De nya skötselområdena har tillkommit i takt med den växande kommunen.
- Park och gatas samarbete med FUFAs av grönkötsel inom västra Örebro, upphörde inför år 2020 då FUFAs avtalet. Park och gata fick därav utföra

grönyteskötseln med upphandlad entreprenör på grönyteskötsel samt i egen regi, vilket inneburit ökade kostnader för verksamheten.

- Oplanerade kostnader för nedtagning av träd till följd av angrepp från skadeinsekten granbarkborre och en annan insekt som skadar alar längs vattendrag.
- Högre kostnader för skötsel och tömning av papperskorgar och hundlatriner i takt med att kommunen växer och nya skötselområden tillkommer.

Kapitalkostnader exploatering	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	1 110	130	1 000	-870	-980	-88
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-25 059	-28 160	-33 840	5 680	-3 100	12
Netto	-23 949	-28 030	-32 840	4 810	-4 081	17

Under året har nämnden blivit kompenserad för tidigare års färdigställda investeringar då dessa förväntades aktiveras under året. Aktiveringen har dock försenats vilket bland annat bidragit till att kostnaderna blivit 4,8 mnkr lägre än vad nämnden blivit kompenserad för. Under år 2021 kommer nya kapitalkostnadssimuleringar att genomföras och om det visar sig att budgetutrymmet är högre så kommer mellanskillnaden att återföras till Kommunstyrelsen.

Fordon	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	119 536	146 787	120 373	26 414	27 251	23
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-55 255	-80 576	-54 406	-26 170	-25 321	46
5 Personalkostnader	-17 625	-18 246	-18 374	128	-620	4
6A Lokalhyror	-10 435	-10 698	-10 469	-229	-263	3
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-37 931	-36 441	-37 810	1 369	1 490	-4
7 Övriga kostnader	-2 135	-2 366	-2 965	599	-231	11
Netto	-3 846	-1 540	-3 651	2 110	2 306	-60

Fordonsteknik redovisar en positiv avvikelse med 2,1 mnkr som till största del beror på reavinster från fordonsförsäljningar. Det finns också mindre avvikelser, både positiva och negativa, inom verksamheten till följd av Corona. Korttidsuthyrning av bilar har minskat till följd av rekommendationen att begränsa resandet under året. Verksamheten har även märkt av lägre kostnader inom verkstaden när kommunens bilar rullat i mindre omfattning under året. Biogasmacken, som avvecklades under året, redovisar ett mindre positivt överskott till följd av feldebiteringar gjorda år 2019 som rättades under 2020.

Förrådsverksamhet har med kort varsel fått ställa om och ta hand stora volymer av inköp av skyddsutrustning till personal inom programområde Social välfärd. De merkostnader som har uppstått i samband med hanteringen har kompenserats.

Ledning	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	7 696	7 417	7 645	-228	-279	-4
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-596	-614	-240	-374	-17	3
5 Personalkostnader	-1 226	-1 319	-2 572	1 252	-93	8
6A Lokalhyror	-766	-664	0	-664	102	-13
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-436	-166	-172	6	270	-62
7 Övriga kostnader	-1 474	-1 646	-1 935	289	-171	12
Netto	3 197	3 008	2 726	282	-188	-6

Stab	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	3 851	2 991	3 623	-632	-859	-22
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-799	-674	-195	-479	125	-16
5 Personalkostnader	-7 765	-8 193	-8 196	3	-429	6
6A Lokalhyror	-217	0	-905	905	217	-100
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-116	-58	-30	-28	57	-50
7 Övriga kostnader	-2 724	-1 784	-1 785	1	941	-35
Netto	-7 769	-7 718	-7 488	-230	51	-1

Ledning och Stab redovisar gemensamt ett mindre överskott om 52 tkr. Personal har ingått i såväl förvaltningens egen stab som den kommungemensamma. Därmed har personalkostnader som normalt finansieras genom tidsskrivning på olika projekt förblivit ofinansierade. Däremot har Ledning och Stab haft väsentligt lägre kostnader för kurser, konferenser och liknande aktiviteter. Samtidigt har sjuklönekostnader blivit kompenserade för av staten. Intäktsbortfallet för tidsskrivningen har således matchats med motsvarande lägre kostnader.

Projektenhet	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	0	18 409	18 930	-521	-	-
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	0	-5 267	-5 360	93	-	-
5 Personalkostnader	0	-11 155	-12 159	1 005	-	-
6A Lokalhyror	0	-735	0	-735	-	-
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	0	-281	-335	54	-	-
7 Övriga kostnader	0	-689	-1 076	387	-	-
Netto	0	283	0	283	-	-

Från och med mars i år har projektenheterna som tidigare låg under VA- respektive Park och gatuverksamheterna slagits ihop till en ny, gemensam projektenhet. Enheten har en nollbudget; kostnaderna finansieras via intäkter när medarbetarna debiterar sin kostnad på investerings- och exploateringsprojekt inom kommunen. Resultatet för året visar ett mindre överskott om 283 tkr.

Taxefinansierad verksamhet

VA- och Avfallsverksamheterna finansierar sin verksamhet inom ramen för respektive taxas långsiktiga utveckling.

Avfall	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	152 484	150 093	155 243	-5 150	-2 391	-2
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-69 172	-70 880	-70 097	-783	-1 708	2
5 Personalkostnader	-36 475	-38 219	-37 984	-235	-1 744	5
6A Lokalhyror	-1 308	-1 334	-1 293	-40	-26	2
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-29 827	-27 676	-27 830	154	2 151	-7
7 Övriga kostnader	-16 722	-19 202	-18 039	-1 163	-2 481	15
Netto	-1 020	-7 219	0	-7 218	-6 198	607

Avfallsverksamheten planerade i samband med Verksamhetsplan med budget för ett underskott på cirka 2,4 mnkr. Verksamheten har dock haft en påverkan av pandemin såsom det beskrivs i början av kapitlet med högre kostnader inom ÅVC till följd av pandemin. Därutöver beror underskottet även på:

- Volymen förorenad jord blev mindre än budgeterat med lägre intäkter som följd.
- Intäkter från hushållsabonnemang har tidigare år haft ökande trend men år 2020 har detta haft ett trendbrott och legat på en nivå under det förväntade

Underskottet om 7,2 mnkr justeras mot det egna kapitalet.

VA	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	299 158	333 613	341 511	-7 898	34 454	12
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-157 707	-169 252	-189 937	20 685	-11 545	7
5 Personalkostnader	-70 387	-69 387	-75 100	5 713	1 000	-1
6A Lokalhyror	-3 550	-3 450	-3 369	-81	100	-3
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-61 634	-67 096	-49 561	-17 536	-5 463	9
7 Övriga kostnader	-18 217	-21 443	-23 544	2 101	-3 226	18
Netto	-12 336	2 985	0	2 984	15 321	-124

Vatten och Avlopp redovisar ett överskott om 3 mnkr. Verksamheten har under året haft tätare ekonomiuppföljningar för att upptäcka och minimera avvikelser i ett tidigt skede. Detta arbete, i kombination med den taxeökning som beslutades inför år 2020 har bidragit till att vända den negativa trenden med underskott från tidigare år. Avvikelsen kan härledas till:

- För att finansiera investeringskostnader planerade VA att tidigt under året genomföra ett större finansieringslån. Lånebeslutet fattades dock sent under året vilket har föranlett till betydligt lägre räntekostnader än planerat.
- Försäljningen av vatten till Lekeberg kom igång under året och har visat sig generera mer intäkter än beräknat till följd av en översyn av avtalet.
- Reglering av overheadkostnader gentemot Kommunstyrelsen minskar den årliga kostnaden med ca 600 tkr.
- Upphandling har genomfört en granskning av ett avtal och upptäckt felaktigt debiterade kostnader för maskinklasser i fakturor för åren 2017 - 2019 från en ramavtalsleverantör. En överenskommelse träffades om att genomföra en återbetalning för felaktigheterna och för VA-verksamheten innebar regleringen ca 700 tkr som gick in resultatet.

Överskottet om totalt 3 mnkr justeras mot det egna kapitalet.

Fordonsgas	2019 Bokslut	2020 Bokslut	2020 Budget	2020 Avvikelse	Förändr tkr 2019 o 2020	Förändr % 2019 o 2020
3 Intäkter	7 499	11 001	11 239	-238	3 502	47
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-1 726	-5 370	-2 865	-2 505	-3 643	211
5 Personalkostnader		-1 062	-2 997	1 935	-1 062	
6A Lokalhyror		0	-90	90	0	
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-5 069	-1 720	-5 204	3 484	3 349	-66
7 Övriga kostnader	-371	-1 075	-83	-992	-704	190
Netto	333	1 774	0	1 774	1 441	433

Förvaltningen har under våren arbetat med att organisera om gasverksamheten. Anläggningar från Avfalls- och Vatten och avloppsverksamheterna har flyttats till den nya verksamheten vilket också medförde ett ökat flöde av intäkter och kostnader.

Resultatet visar ett överskott om ca 1,8 mnkr som till stor beror på att verksamheten inte har lyckats genomföra planerade aktiviteter med underhållsåtgärder. Överskottet beror också på försenad rekrytering av personal som har medfört till lägre personalkostnader.

5.2 Investeringar

Investeringar 2020	2020 Utfall (tkr)	2020 Budget (tkr)	2020 Avvikelse
Teknisk nämnd övrigt	-88 613	-125 117	-36 504
Teknisk nämnd, Fordonsgas	-87	-8 200	-8 113
Teknisk nämnd Avfall	-3 182	-20 730	-17 548
Teknisk nämnd VA	-283 553	-456 363	-172 810
	-375 434	-610 410	-234 976

Nämndens beviljade investeringsutrymme om totalt 610 mnkr för år 2020 sammanfattas i ovan tabell och redovisas mer i detalj i tabeller nedanför på verksamhetsnivå. I nedan tabeller görs även en bedömning av hur mycket av återstående medel som ska överföras till kommande år.

Avvikelsen inom Teknisk nämnd övrigt härleds till stor del av oförbrukade medel för skattefinansierade fordon. Återstående medel om 15,6 mnkr föreslås att inte överföras till kommande år. Bedömningen är att beslutade investeringsmedel för år 2021 om 29,3 mnkr till skattefinansierade fordon kommer att vara tillräckligt för att kunna genomföra 2021 års fordonsinköp. Övrig avvikelse finns inom Park och Gata och föreslås fördelas enligt tabell nedan, delvis till år 2021 och en del till år 2022.

Inom de skattefinansierade verksamheterna är det framförallt VA som har den största avvikelsen och en stor del av denna härleds till vattenreservoaren Lyra. Fördelning av återstående medel föreslås i nedan tabeller och för just Lyra är bedömningen att kostnaderna kommer att fördela sig mellan åren 2021 – 2022. Därför föreslås återstående medel om 85 mnkr att överföras med 23 mnkr till år 2021 och resterande 62 mnkr till år 2022. Inom VA har det även funnits utmaningar i att få lov om markåtkomst som har medfört till att stora investeringsprojekt som löper på under flera år har bromsats upp, vilket har resulterat i att avsatt budget inte har förbrukats enligt plan.

Sedan år 2019 pågår ett arbete med att reducera investeringsprogrammet vilket även har fortsatt under år 2020. Reduceringen syftar till att kommunen och kommunkoncernen ska ha kapacitet att genomföra investeringarna i den takt de planeras i investeringsprogrammet, samtidigt som det finns ett behov av att minska framtida kostnadsutvecklingen.

Bredband	2020 Utfall	2020 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2021	Begärs överfört till 2022
302-010 Gemensamt	-781	-2 000	1 219	0	1 219
Summa	-781	-2 000	1 219	0	1 219

Fordon och inventarier	2020 Utfall	2020 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2021	Begärs överfört till 2022
Fordon, skattefinansierat	-17 370	-33 018	15 648		
Fordon, taxefinansierat	-18 670	-21 349	2 679	2 679	
Inventarier fordon	-347	-1 929	1 582	1 582	
Inventarier övrigt/arbetsredskap	-1 308	-1 000	-308	-308	
Summa	-37 695	-57 296	19 601	3 953	0

Park och gata	2020 Utfall	2020 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2021	Begärs överfört till 2022
303-246 Gatubelysning	-241	0	-241	-241	
303-551 Ombyggn av trästrandsskon. öst	0	3 000	-3 000		
303-561 Planlager för flis, utbyggnad	-35	-1 709	1 674	1 674	
303-563 Ombyggnad av Restalundsvägen	-26	0	-26	-26	
303-564 Hjälmarens Muddring rännan Hemf	-129	-500	371	371	
303-565 Asfaltsunderhåll Komponentavsk	-7 026	-7 000	-26	-26	
303-566 Turistvägvisning	-3	-500	497	497	
303-567 Trappor	-716	-500	-216	-216	
303-568 Biofilter Raingarden	56	0	56	56	
303-572 Biljettautomater parkering	0	-2 000	2 000	2 000	
303-575 LED belysning	-7 832	-7 000	-832	-832	
303-576 Trafiksignalanläggningar	-1 731	-1 500	-231	-231	
303-803 Svartån Räddningsredskap	-299	-300	1		
303-835 Dammar	-4 985	-7 000	2 015	2 015	
303-836 Konstbyggnader	-1 479	-14 000	12 521	4 521	8 000
303-837 Dagvattenpumpstn Våghustorget	-24	-1 469	1 445	1 445	
303-839 Gatubelysn stolpar o kablar	-7 398	-7 000	-398	-398	
303-893 Trafikräkning	-165	-200	35	35	
303-917 Bullersanering	-1 236	-4 720	3 484	1 984	1 500
303-961 Industrispår	-278	0	-278	-278	
303-981 Lägerhyddan	8	0	8	8	
303-991 Trafiksäkerhetsobjekt	-1 006	-1 100	94	94	
303-998 Trafikreglering	-420	-100	-320	-320	
306-015 Budget, gemensamt	-7	0	-7	-7	
306-040 Skolan i park och natur	-1 349	-1 000	-349	-349	
306-041 Svalsjöparken	0	-500	500	500	
306-118 Plaskdammar	-108	0	-108	-108	
306-120 Trädplantering	-980	-500	-480	-480	
306-121 Barnens skog	-5	0	-5	-5	
306-136 Parker reinvestering naturplan	-2 195	-3 500	1 305	1 305	
306-138 Fjärlilens landskap	-3 067	-1 600	-1 467	-1 467	
306-140 Lekplatser	-7 461	-5 123	-2 338	-2 338	
Summa	-50 137	-65 821	15 684	9 183	9 500

Avfall	2020 Utfall	2020 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2021	Begärs överfört till 2022
301-520 Utbyggnad planer	-300	-1 000	700	710	
301-578 Metodutveckling	-476	-2 200	1 724	1 173	
301-579 Ombyggnad deponigas Atle	0	0	0	0	
301-585 Behandling matavfall	0	-3 030	3 030	3 030	
301-588 Fastighet & inventarier Avfall	-1 362	-4 500	3 138	675	
301-589 Ny Deponi Atle	-1 045	-10 000	8 955	8 955	
301-590 Ombyggn ÅVC FA				930	
301-591 Ombyggn ÅVC personalb				1 490	
301-592 Kameraövervakn Atle				585	
Summa	-3 182	-20 730	17 548	17 548	

VA	2020 Utfall	2020 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2021	Begärs överfört till 2022
302-010 Reningsverk och gemensamt	-4 069	-3 932	-137		
302-110 RVÖ vattenfas	-1 006	-7 600	6 594		
302-111 RVÖ slamfas	-251	-5 175	4 924		
302-113 Kväveprojektet	-10		-10		
302-120 Brevens	-1 423	-2 600	1 177		
302-140 Garphyttan	0	-500	500		
302-200 Spillvattenpumpstationer	-7 638	-2 900	-4 738		
310-500 Mätarverkstaden	0	-67	67		
310-501 Egna vattenmätare	-1 709	-1 135	-574		
311-001 Gemensamt LN	0	-6 849	6 849	2 517	
311-101 Servislag drift	0	-61	61		
311-201 Servicebilar LN	-1 586	-1 510	-76		
311-203 Betalstationer	-1 422	-1 445	23	23	
312-001 Vattenledn. gem	-742	-2 501	1 759		
312-101 Spillvattenledning gemensam	0	-1 195	1 195		
312-104 Spillvattenledning, brunnar	-68	0	-68		
312-204 Dagvattenledning, brunnar	-68	0	-68		
314* Förnyelse	-36 859	-55 900	19 041	18 645	
315* Planering	-115 289	-136 730	21 441	26 524	
316* Exploatering	-62 758	-93 267	30 509	25 822	
318-714 Mogetorpsprojektet/Vättern			0		
318-720 Skrämssta ombygg reservoar o ka	-5 628	-5 041	-587		
318-721 Nytt vattentorn	-34 433	-119 515	85 082	23 000	62 082
318-991 Svampen Hissar	-4		-4		
318-993 Ny tryckstegringstation Ervalla	-4 190	-6 000	1 810		
318-994 Ny tryckstegringsstation Lanna	-4 201	-2 265	-1 936		
318-995 Ny kraft Ekeby-Almby	-199	-175	-24		
	-283 553	-456 363	172 810	96 531	62 082

Fordonsgas	2020 Utfall	2020 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2021	Begärs överfört till 2022
307-010 Gemensamt	0	-8 200	8 200	8 200	
307-510 LBG Anläggning	-87	0	-87	-87	
Summa	-87	-8 200	8 113	8 113	

6. Fem år i sammandrag

Indikatorer Fem år i sammandrag	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Befolkning					
Antal invånare Örebro kommun					
- totalt	146 631	150 192	153 686	155 696	156 361
- kvinnor	74 171	75 864	77 445	78 468	78 771
- män	72 460	74 427	76 241	77 228	77 590
Anställda Tekniska förvaltningen					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare					
- totalt	361	373	376	375	386
- kvinnor	94	102	104	111	113
- män	267	271	272	264	273
Antal visstidsanställda, årsarbetare					
- totalt	31	28	21	13	15
- kvinnor	4	5	6	3	5
- män	27	23	15	10	10
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden					
- totalt	5,5	5,2	4,9	4,9	5,1
- kvinnor	7,3	5,8	5,5	6,1	6,7
- män	4,9	5,0	4,7	4,4	4,4
Korttidsfrånvaro dag 1-14, sjukdagar per anställd (procent)					
- totalt	7,1	5,8	6,8	6,4	7,3
- kvinnor	10,9	7,2	8,3	8,1	8,4
- män	5,9	5,4	6,2	5,7	6,8
Organisationsutveckling					
Antal balansräkningsenheter	2	2	2	2	2
Park och gata					
Gator/vägar i Örebro (km) *	461	* 464	* 477	* 477	* 481
Gång och cykelvägar i Örebro (km) *	279	* 282	* 282	* 357	* 360
Skadeärenden (antal) **	** 73	** 92	** 80	** 58	** 47
Vinterväghållning (tkr)	24 975	23 015	27 533	37 611	8 815
Vinterväghållning körbana (kr/m2)	3,2	3,0	3,8	5,79	1,4
Vinterväghållning gång/cykelvägar (kr/m2)	13,6	12,4	13,4	13,24	3,66
Asfaltsunderhåll körbanor (tkr)	10 545	28 074	12 034	36 711	6 026
Asfaltsunderhåll gång/cykelvägar (tkr)	5 102	3 878	690	10 189	1 000
Väghållning kostnad per m2 körbanor sommar/vinter	6,3	6,3	7,3	9,0	4,54
* Utfall 2017 och framåt är uppskattade siffror.					
** De totala antal skador är skador som inkommer till kommunen där man ställer anspråk på Park och gata, oavsett om Park och gata är vållande eller ej.					

Indikatorer Fem år i sammandrag	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Fordon					
Kommunens inköpta volymer av drivmedel (tkr)					
- Bensin	1 174	1013	1 110	1212	1209
- Biogas	3 994	4480	4 879	4895	4504
- Diesel	6 706	6592	5 650	5769	4674
- HVO100	653	1726	3 462	4007	3653
- Etanol	127	72	20	12	3
Avfall					
Matavfall till rötning (ton)	8 935	8 740	8 903	8 837	8 716
Hushållsavfall till förbränning (ton)	22 786	22 565	21 838	22 791	21 310
Förberedelse för återanvändning (ton)	379,0	427,3	538	548	590
Vatten och avlopp					
Antal avloppsstoppar, (stycken)	65	83	56	72	93
Antal vattenläckor (stycken)	98	78	116	75	79
Ledningslängd (km)	1 843	1 844	1 863	1938	1955

7. Val av indikatorer.

Val av indikatorer	Anledning till val av indikatorer
Vatten och avlopp	
Servicegarantier (kapitel 4.1)	För att påvisa att det är viktigt att medborgare upplever att de får en bra och snabb service av oss som arbetar i Örebro Kommun.
Utsläpp av fosfor (kapitel 4.5)	Visar minskning av övergödning i recipienten.
Minskad energianvändning Vatten och avlopp, verksamheten totalt (kapitel 4.5)	Visar arbetet med ett energieffektivt, hållbart samhälle.
Andel tungmetaller som transporteras via dagvattnet och passerar reningsanläggning innan det når recipienten (kapitel 4.5)	Visar minskade tungmetaller i recipienten.
Andel fosfor i rötslam som återförs som näringsämne till produktiv mark (kapitel 4.5)	Kretsloppssamhälle som ersätter konstgödning i så stor utsträckning som möjligt.
Vattenprover (kapitel 4.5)	Viktigt att visa/mäta att kvaliteten på dricksvattnet är bra.
Andel såld biogas vid Skebäckverket (kapitel 4.5)	Påvisa ett hållbart samhälle med god miljö.
Drift- och underhållskostnad, består av 4 indikatorer (kapitel 4.6)	Påvisa en hållbar ekonomi.
Antal avloppsstopp och vattenläckor (Fem år i sammandrag)	Beskriver statusen på ledningsnätet och ledningslängden utbyggnadstakten.
Fordon	
Kundmätning Vagnpark	En indikation på verksamhetens status, vad våra kunder tycker.
Utsläpp av fossil koldioxid från kommunala fordon (ton CO ₂), Andel personbilsregistrerade fordon per drivmedel, Andel dubbfria vinterdäck, personbilsregistrerade fordon, Antal avsteg från riktlinjernas miljö- och trafiksäkerhetskrav, Antal tunga fordon som drivs med HVO100, Antal lätta lastbilar som drivs med HVO100, Antal tunga fordon som drivs med biogas, Antal lätta lastbilar som drivs med biogas, Fossilt koldioxidutsläpp (kapitel 4.5)	Indikatorerna för kommunens fordon ger oss en indikation på hur vi arbetar mot målen som finns i fordonspolicy och klimatstrategin.
Kommunens inköpta volymer av drivmedel (Fem år i sammandrag)	Indikatorn ger oss en tendens över tid hur de olika drivmedlen varierar i inköpsvärde.

Val av indikatorer	Anledning till val av indikatorer
Park och gata	
Gator/vägar i Örebro, gång och cykelvägar i Örebro, vinterväghållning, vinterväghållning körbana, vinterväghållning gång/cykelvägar, asfaltsunderhåll körbanor, asfaltsunderhåll gång/cykelvägar), väghållning kostnad per m2 körbanor sommar/vinter (Fem år i sammandrag)	Indikatorerna kan jämföras på nationell nivå (SKR).
Skadeärenden (Fem år i sammandrag)	Ger ett underlag för att mäta underhållet på allmän plats.
SCB:s medborgarundersökning gator och vägar samt gång- och cykelvägar (kapitel 4.1)	En indikation på verksamhetens status, vad våra medborgare tycker.
Andelen medborgare som är nöjda med tillgången till parker, grönområden och natur (kapitel 4.1)	Indikator från Grönstrategin.
Servicegaranti: Snöröjning på gång-, cykel- och körbanor (kapitel 4.1)	Genom åren har standarden för snöröjningen höjts avsevärt och korrelerar därför inte med den servicegaranti som funnits med länge. Att mäta centimetrar och använda det som en parameter i servicegarantin är missvisande, då vinterväghållning är mer komplex än så. Under 2020 önskar verksamheten att revidera servicegarantin och förståelsen för hur vinterväghållningen sköts, varpå nytt förslag för servicegarantin för vinterväghållningen kommer att utarbetas. I dagsläget finns inget bra mätinstrument för att följa upp vinterväghållningen varpå endast en uppskattning kan göras.
Servicegaranti: Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindre (kapitel 4.1)	Detta är en utsatt grupp som är i behov av en snabb och smidig handläggning därav att servicegarantin är viktig att ha med.
Servicegaranti: Potthål (kapitel 4.1)	För att säkerställa att vi efterlever servicegarantin samt att vi använder den vid skadeärenden.
SKR löpande insikt kundmätning – markupplåtelse (kapitel 4.2)	Indikatorn kan jämföras på nationell nivå (SKR)
Elförbrukning per belysningspunkt i gatubelysning (kapitel 4.5)	Vi har ett mål i Klimatstrategi att minska elförbrukning på gatubelysning, därav mäter vi varje belysningspunkt.
Avfall	
SCB:s medborgarundersökning renhållning och sophämtning (kapitel 4.1)	En uppföljning på kunder/medborgarnas värdering, åsikter, mm. för våra tjänster, utförande, bemötande, leverans, mm. Används även till viss del i jämförelse med avfallsverksamheter i andra kommuner.
Servicegaranti: ordrar (kapitel 4.1)	En uppföljning på vår leverans för flera tjänster vilka är av vikt för medborgarna och för en fungerande avfallshämtning
Andel rätt sorterat restavfall (kapitel 4.5)	Indikator på medborgarnas efterlevnad till lagstiftningen med skyldighet att sortera sitt avfall.
Minskad mängd mat- och restavfall per innevånare (kapitel 4.5)	Nationell indikator, definierad av avfall Sverige. Ett mått på hur väl vi lyckas i våra ansträngningar gällande beteendepåverkans arbete för allt ifrån minskad mängd avfall till att förebygga att avfall uppstår.

Val av indikatorer	Anledning till val av indikatorer
Förberedelse för återanvändning	Ett mått på mängden material som vi genom Åternyttan konceptet och i samarbete med ett antal föreningar går till återanvändning istället för förbränning/återvinning. (lyfter uppåt i avfallshierarkin)
Övrigt	
Antal elever som teknik- och miljöpedagogerna möter i sin verksamhet (kapitel 4.2)	Indikatorn är ett riktvärde utifrån målgrupper som verksamheten har möjlighet att vända sig till per år.
Fossilt koldioxidutsläpp (kapitel 4.5)	Indikatorn visar klimatbelastningen från de fordon som används inom Tekniska förvaltningen och visar därmed hur nämnden arbetar mot nämndens egna samt kommunövergripande klimatmål.
Tekniska förvaltningens elförbrukning i lokaler och anläggningar, gatubelysning (kapitel 4.5)	I <i>Klimatstrategi för Örebro kommun</i> finns ett specifikt mål om minskad energianvändning för Tekniska nämnden. Indikatorn visar hur nämnden uppfyller målet och arbetar mot kommunövergripande klimatmål.
Antal kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen (kapitel 4.5)	I <i>Strategi för en giftfri miljö i Örebro kommun</i> finns ett specifikt mål om att minska antalet kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen. Indikatorn visar hur nämnden uppfyller målet och arbetar mot egna samt kommunövergripande mål inom giftfri miljö.
Andel enheter med HME-värde på minst 78 (kapitel 4.6)	För att kunna jämföra mellan olika verksamheter i kommunen och se för varje förvaltning hur det utvecklas över tid och om insatser behöver göras. Indikatorn ger en bild av vilka förutsättningar för medarbetarengagemang det finns i kommunen. Indikatorn anger en riktning till vilket HME kommunen vill sträva mot. Detta kompletterar snittvärdet på HME-index och visar mer konkret hur stor del av kommunen som behöver fokusera ytterligare på att möjliggöra medarbetarengagemang. Högsta HME-värde är 100 och ska naturligtvis vara ett strävansmål, men Örebro kommun anser att det är viktigare att alla enheter till och börja med uppnår 78. 78 är snittvärdet på HME-index för kommuner i Sverige.
Anställningstrygghetsindex (kapitel 4.6)	Indexet knyter ihop tre viktiga aspekter på anställningstrygghet; möjlighet till en tillsvidareanställning och heltidsanställning och kontinuerlig avlöningsform, genom nyckeltalen andel tillsvidareanställningar, andel heltidsanställningar och andelen timavlönade.
Andel chefer som har mellan 10 - 30 medarbetare (kapitel 4.6)	Nyckeltalet kopplar till att skapa förutsättningar för både ett bra ledarskap samt en bra arbetsmiljö. Antalet medarbetare per chef har samband med långtidssjukfrånvaro. Vi har valt ett spann mellan 10-30 utifrån forskning och vad som kan anses vara rimligt, resurseffektivt och med positiv effekt för medarbetarna.
Hållbart medarbetarengagemang (kapitel 4.6)	Syftet är att utvärdera arbetsgivarpolitiken och medarbetares förutsättningar för engagemang och i förlängningen goda verksamhetsresultat.
Arbetsmiljöenkät OSA (kapitel 4.6)	År 2019 tog Tekniska förvaltningens ledningsgrupp beslut att genomföra en kompletterande arbetsmiljöenkät för att få en fördjupad bild över hur den organisatoriska och systematiska arbetsmiljön på förvaltningen upplevdes. Enkäten genomfördes även år 2020. Underlag för enkäten var Prevents så kallade OSA-enkät.
Antal medarbetare som utsatts för kränkande särbehandling (mobbing, sexuella trakasserier samt diskriminering) av kollega/chef	Syftet är att få veta om det krävs särskilda insatser för att stävja kränkande särbehandling och är en prioriterad politisk fråga.

Val av indikatorer	Anledning till val av indikatorer
under de senaste 12 månaderna? (kapitel 4.6)	
Andel anställda kvinnor (kapitel 4.6)	I arbetet med att få en jämnare könsfördelning på Tekniska förvaltningen visar indikatorn en nulägesbild av hur stor andel kvinnor som arbetar inom förvaltningen.
Andelen grönt, gult och rött i checklista för systematiskt arbetsmiljöarbete (kapitel 4.6)	Checklistan för systematiskt arbetsmiljöarbete följer upp hur verksamheten arbetar med det systematiska arbetsmiljöarbetet och andelen gult, rött och grönt indikerar vad som fungerar bra, vad som fungerar ok och vad som behöver åtgärdas.

8. Bilagor

Bilaga - Resultat- och balansräkningar för Avfalls- och VA-verksamheterna

Resultat- och balansräkningar för Avfalls- och VA- verksamheterna

**Tekniska nämnden
Örebro kommun**

RESULTATRÄKNING 2020 (tkr)						
AVFALLSVERKSAMHET						
					Bokslut	Bokslut
			Not	2020		2019
Verksamhetens intäkter		1		146 030		149 574
Verksamhetens kostnader		2		-150 477		-146 800
Avskrivningar				-2 998		-3 874
Verksamhetens nettokostnader				-7 445		-1 100
Finansiella intäkter		3		279		131
Finansiella kostnader		4		-52		-51
Resultat före extraordinära poster				-7 218		-1 020
Årets resultat				-7 218		-1 020

BALANSRÄKNING 2020 (tkr)				
AVFALLSVERKSAMHET				
			Bokslut	Bokslut
TILLGÅNGAR	Not		2020	2019
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska				
anläggningar	5		49 158	55 713
Pågående ny- till- och ombyggnad	6		2 418	0
Maskiner och inventarier	7		1 477	1 705
Summa anläggningstillgångar			53 053	57 418
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar				
			16 965	16 873
Övriga kortfristiga fordringar				
			727	1 387
Likvidkonto	8		72 797	71 187
Summa omsättningstillgångar			90 489	89 447
SUMMA TILLGÅNGAR			143 542	146 865
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget Kapital				
Balanserat resultat				
			89 878	90 898
Årets resultat				
			-7 218	-1 020
Summa eget kapital			82 660	89 878
Avsättningar				
Återställning av deponi				
	9		44 831	45 067
Långfristiga skulder				
Anläggningslån				
	10		0	0
Summa långfristiga skulder			0	0
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder				
			7 478	5 829
Avfallsskatt				
			3 086	378
Semesterlöneskuld				
			2 363	2 197
Övriga skulder				
			3 124	3 516
Summa kortfristiga skulder			16 051	11 920
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL			143 542	146 865

FINANSIERINGSANALYS 2020 (tkr)			
AVFALLSVERKSAMHET			
Finansieringsanalysen visar kassaflödet från löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet. Kassaflödet från dessa sektorer utmynnar i förändring av likvida medel.			
		Bokslut	Bokslut
		2020	2019
Löpande verksamhet			
Årets resultat		-7 218	-1 020
Justering för ej likviditetspåverkande poster			
-av- och nedskrivningar		2 998	3 874
Justering för ej likviditetspåverkande poster		4 406	0
-gjorda avsättningar		-236	-872
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		-50	1 982
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		568	160
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		4 131	-2 270
Kassaflöde löpande verksamhet		4 649	-128
Investeringsverksamhet			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-3 182	-5 681
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde investeringsverksamhet		-3 182	-5 681
Finansieringsverksamhet			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av skuld		0	0
Kassaflöde finansieringsverksamhet		0	0
Årets kassaflöde		1 467	-5 809
Likvida medel vid årets början		71 187	76 996
Likvida medel vid årets slut		72 654	71 187
Finansiella nyckeltal			
Likviditet		5,64	7,50
Soliditet		58%	61%
Skuldsättningsgrad		42%	39%

NOTER 2020 (tkr)							
AVFALLSVERKSAMHET							
						Bokslut 2020	Bokslut 2019
Not 1	Verksamhetens intäkter						
	Brukningssavgifter kommunexterna					67 213	67 169
	Brukningssavgifter kommunbolagen					21 794	22 424
	Brukningssavgifter kommuninterna					4 268	4 229
	Övriga intäkter kommunexterna					46 874	51 707
	Övriga intäkter kommunbolagen					989	615
	Övriga intäkter kommuninterna					4 892	3 430
	Summa					146 030	149 574
Not 2	Verksamhetens kostnader						
	kommunexterna					-107 275	-101 540
	kommunbolagen					-8	-2 301
	kommuninterna					-43 194	-42 959
	Summa					-150 477	-146 800
Not 3	Finansiella intäkter						
	räntor på kundfordringar					59	79
	ränta på överlikviditet					220	52
						279	131
Not 4	Finansiella kostnader						
	Ränta kapitalkostnad					0	0
	övriga finansiella kostnader					-52	-51
						-52	-51
Not 5	Mark, byggnader och tekniska anläggningar						
	Ingående värde					55 713	53 455
	Nettoinvesteringar					676	6 002
	Korrigeringar, strykningar					-4 548	0
	Utrangering					0	-176
	Avskrivningar					-2 683	-3 568
	Utgående värde					49 158	55 713

						Bokslut 2020	Bokslut 2019	
Not 6	Pågående ny- till och ombyggnader							
	Ingående värde					0	145	
	Drifftagning					-764	-6 002	
	Nya pågående, ej avslutade, investeringar					3 182	5 857	
	Utgående värde					2 418	0	
Not 7	Maskiner och inventarier							
	Ingående värde					1 705	2 012	
	Korrigerig ingående värde					0	0	
	Nettoinvesteringar					87	0	
	Flyttning					0	0	
	Utrangering					0	0	
	Avskrivningar					-315	-307	
	Utgående värde					1 477	1 705	
Not 8	Likvidkonto							
	Beloppet avser Avfallsverksamhetens interna fordran på balansdagen (avräkningsfordran)							
Not 9	Avsatt för återställande av deponi							
	Ingående balans					45 067	45 939	
	Årets avsättning					0	0	
	Uttag					-236	-872	
	Outnyttjade belopp som återförts					0	0	
	Förändring av nuvärdet					0	0	
	Totalt avsatt till deponi					44 831	45 067	
	För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning görs motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atleverket fick sin ansökan om att få fortsätta att deponera till 2025 på nuvarande deponi beviljad av miljödomstolen 071206.							
	Slutlig justering av fonden gjordes i samband med bokslut då avstämning med kalkyl och faktiskt utfall genomförts.							
Not 10	Anläggningslån							
	Ingående skuld					0	0	
	Amortering					0	0	
	Utgående skuld					0	0	

RESULTATRÄKNING 2020 (tkr)				
VA-VERKSAMHET				
			Bokslut	Bokslut
		Not	2020	2019
Verksamhetens intäkter		1	232 541	200 713
Förändring av kortfristig skuld till VA-abonenterna			0	0
Verksamhetens kostnader		2	-171 933	-159 473
Avskrivningar		3	-36 146	-33 616
Verksamhetens nettokostnader			24 462	7 624
Finansiella intäkter		4	116	77
Finansiella kostnader		5	-21 593	-20 037
Resultat före extraordinära poster			2 985	-12 336
Årets resultat			2 985	-12 336

BALANSRÄKNING 2020 (tkr)				
VA-VERKSAMHET				
		Not	Bokslut	Bokslut
TILLGÅNGAR			2020	2019
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar		6	1 167 824	1 041 360
Pågående ny-, till- och ombyggnad		7	475 489	363 930
Maskiner och inventarier		8	3 472	3 908
Summa anläggningstillgångar			1 646 785	1 409 198
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar			33 021	30 700
Övriga kortfristiga fordringar			4 917	7 384
Likvidkonto		9	-60 726	-297 393
Summa omsättningstillgångar			-22 788	-259 309
SUMMA TILLGÅNGAR			1 623 997	1 149 889
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget Kapital				
Balanserat resultat			-20 000	-7 712
Korrigerig IB			0	48
Årets resultat			2 985	-12 336
Summa eget kapital			-17 015	-20 000
Långfristiga skulder				
Anläggningslån		10	1 167 662	746 379
Periodiserade anläggningsavg			434 627	381 741
Investeringsbidrag			0	0
Summa långfristiga skulder			1 602 289	1 128 120
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			34 580	38 914
Semesterlöneskuld			3 699	3 313
Skuld till abonnenter		11	0	0
Övriga skulder			444	-458
Summa kortfristiga skulder			38 723	41 769
SUMMA SKULDER			1 623 997	1 149 889

FINANSIERINGSANALYS 2020 (tkr)			
VA-VERKSAMHET			
Finansieringsanalysen visar kassaflödet från löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet. Kassaflödet från dessa sektorer utmynnar i förändring av likvida medel.			
		Bokslut	Bokslut
		2020	2019
Löpande verksamhet			
Årets resultat		2 985	-12 336
Justering för ej likviditetspåverkande poster			
-av- och nedskrivningar		36 146	33 616
-Upplösning av investeringsbidrag		0	1 664
-gjorda avsättningar		7 984	6 746
Justering för ianspråktaga avsättningar		-19 349	-18 588
Justering för ej likviditetspåverkande poster		9 821	172
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>37 587</i>	<i>11 274</i>
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		146	-7 438
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		-3 046	2 605
Kassaflöde löpande verksamhet		34 687	6 441
Investeringsverksamhet			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-284 301	-201 529
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		748	2 763
Investeringsbidrag		0	0
Kassaflöde investeringsverksamhet		-283 553	-198 766
Finansieringsverksamhet			
Nyupptagna lån		440 000	0
Amortering av skuld		-18 717	-18 718
Ökning av periodiserade anslutningsavgifter		64 250	54 291
Kassaflöde finansieringsverksamhet		485 533	35 573
Årets kassaflöde		236 667	-156 752
Likvida medel vid årets början		-297 393	-140 641
Likvida medel vid årets slut		-60 726	-297 393

NOTER 2020(tkr)			
VA-VERKSAMHET			
Belopp tkr			
		Bokslut	Bokslut
		2020	2019
Not 1	Vksamhetens intäkter		
	Brukningssavgifter kommunexterna	139 871	119 274
	Brukningssavgifter kommunbolagen	49 196	41 201
	Brukningssavgifter kommuninterna	2 919	2 241
	Övriga intäkter kommunexterna	11 492	6 682
	Övriga intäkter kommunbolagen	389	874
	Övriga intäkter kommuninterna	9 325	11 853
	*lanspråkstagande anslutningsavgifter	11 286	10 828
	*Ränta exploateringsinvestering	8 063	7 760
	Summa	232 541	200 713
	*Fr o m 2002 periodiseras anläggningsavgifterna för exploatering. Anläggningsavgifter togs till och med 2006 succesivt i anspråk med 1/33 årligen. Från och med 2007 tas de i anspråk med 1/50 årligen under den beräknade brukningstiden. En retroaktiv beräkning från 1996 har skett. Återstående del som periodiserats tillföres årligen ränta med en räntesats motsvarande kommunens internränta. Influtna anläggningsavgifter ianspråkta även för att täcka räntekostnader för investeringar i exploateringsområden. Utgående skuld 2020-12-31 uppgår till 434 627 tkr inklusive ränta.		
Not 2	Vksamhetens kostnader		
	kommunexterna	-117 081	-106 202
	kommunbolagen	-2 748	-2 657
	kommuninterna	-52 104	-50 614
		-171 933	-159 473
Not 3	Avskrivningar		
	Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden.		
	Följande avskrivningstider tillämpas:	År	År
	Vatten- och avloppsledning	50	50
	VA-anläggningar, t ex vatten- och reningsverk	25	25
	Maskiner och inventarier	5-10	5-10
	Årets avskrivningar fördelas på:		
	Vatten- och avloppsledning	-12 734	-12 221
	VA-anläggningar, t ex vatten- och reningsverk	-22 572	-20 518
	Maskiner och inventarier	-840	-877
		-36 146	-33 616
	<i>Avskrivningar framgår av Not 6,7,8</i>		

					Bokslut	Bokslut
					2020	2019
Not 4	Finansiella intäkter					
	räntor på kundfordringar				116	77
	ränta på överlikviditet				0	0
					116	77
Not 5	Finansiella kostnader					
	*Ränta influtna anslutningsavgifter				-7 984	-6 746
	Ränta kapitalkostnad				-12 933	-13 258
	Övriga finansiella kostnader				-676	-33
					-21 593	-20 037
Not 6	Mark, byggnader och tekniska anläggningar					
	Ingående värde				1 041 360	955 621
	Nettoinvesteringar				162 909	121 351
	Korrigeringar, strykningar				-1 062	216
	Flyttningar				0	3 529
	Utrangering				-75	-6 402
	Avskrivningar				-35 308	-32 955
	Utgående värde				1 167 824	1 041 360
Not 7	Pågående ny-, till- och ombyggnader					
	Ingående värde				363 930	285 714
	Drifttagning				-163 313	-120 553
	Flyttningar/Nedskrivning				-8 681	3
	Nya pågående, ej avslutade, investeringar				283 553	198 766
	Utgående värde				475 489	363 930
Not 8	Maskiner och inventarier					
	Ingående värde				3 908	4 279
	Nettoinvesteringar				404	506
	Flyttning				0	0
	Utrangering				0	0
	Avskrivningar				-840	-877
	Utgående värde				3 472	3 908

					Bokslut	Bokslut
	Likvidkonto				2020	2019
Not 9	Beloppet avser Va-verksamhetens kortfristiga interna fordran på balansdagen.					
	Anläggningslån					
Not 10	Ingående skuld				746 379	765 097
	Nytt lån				440 000	0
	Amortering				-18 717	-18 718
	Utgående skuld				1 167 662	746 379
	Skuld till abonnenter					
Not 11	VA-verksamheten har från 2012 ändrat redovisningsprincip. Enligt denna ska årets överskott, bokföras som skuld till va-abonenterna och ska betalas tillbaka inom tre år. Skulden regleras via taxeavgifter, dvs man gör ett underskott.					
	Ingående värde				0	0
	Årets förändring				0	0
	Utgående värde				0	0